

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO MIASTA RACIBÓRZ ZA 2024 ROK

*Sprawozdanie z realizacji zadań
PSSE w Raciborzu
za rok 2024*

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Raciborzu
mgr Karina Talabska
/ podpisano elektronicznie/
31.03.2025 r.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Raciborzu

Tel. 32 459 41 32
Faks 32 459 41 31

ul. Batorego 8
47-400 Racibórz

<https://www.gov.pl/web/psse-raciborz>
psse.raciborz@sanepid.gov.pl

Racibórz, dnia 24.03.2025 r.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Raciborzu

Tel. 32 459 41 32
Faks 32 459 41 31

*ul. Batorego 8
47-400 Racibórz*

*<https://www.gov.pl/web/psse-raciborz>
psse.raciborz@sanepid.gov.pl*

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	5
I.EPIDEMIOLOGIA.....	6
I.1. Nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi	6
I.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	8
I.2.1 Wirusy układu oddechowego	8
I.2.2. Zatrucia i zakażenia pokarmowe.....	10
I.2.3. Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych: ospa wietrzna, świnka, różyczka, krztusiec, odra	11
I.2.4. Gruźlica	13
I.3. Nadzór nad przeprowadzaniem szczepień ochronnych	13
I.4. Nadzór nad higieną lecznictwa w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych	15
I.4.1 Nadzór nad stacjonarnymi placówkami leczniczymi	16
I.4.2. Działalność Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych	16
I.4.3. Nadzór nad placówkami lecznictwa otwartego oraz prywatnymi gabinetami	16
II.HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA	18
II.1. Jakość zdrowotna wody do spożycia.....	18
II.2. Jakość zdrowotna wody ciepłej	20
II.3. Obiekty użyteczności publicznej.....	20
II.3.1. Ustępy publiczne i ogólnodostępne	21
II.3.2. Baseny kąpielowe.....	21
II.3.3. Domy Pomocy Społecznej i inne placówki zapewniające całodobową opiekę osobom starszym lub przewlekle chorym	22
II.3.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu	22
II.3.5. Infrastruktura kolejowa i drogową	22
II.3.6. Tereny rekreacyjne.....	23
II.4. Interwencje	23
III.BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	26
III.1. Zadania realizowane w 2024 r. i wyniki kontroli w obiektach nadzorowanych	26
III.2. Działania w ramach systemów wczesnego ostrzegania RASFF i RAPEX	27
III.3. Współpraca z innymi organami kontroli	27
III.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	29
III.5. Ocena sposobu żywienia	29
IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	31
IV.1. Stan sanitarny nadzorowanych placówek nauczania i wychowania	31
IV.2. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego	32
IV.3. Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach	32
IV.4. Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci oraz ich oznakowanie	33

IV.5. Tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych	34
IV.6. Przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży	35
IV.7. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków oraz zapewnienie im miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych	35
IV.8. Warunki do utrzymania higieny jamy ustnej przez dzieci uczęszczające do przedszkoli	36
V. HIGIENA PRACY	37
V.1. Realizacja zadań w 2024 r.	37
V.2. Charakterystyka obszaru działania	37
V.3. Bieżący nadzór sanitarny nad zakładami pracy	38
V.4. Nadzór nad chemikaliami	39
V.5. Nadzór nad kosmetykami	40
V.6. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi	41
V.7. Choroby zawodowe	41
VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	42
VI.1. Zadania realizowane w 2024 r.	42
VI.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i plany zagospodarowania przestrzennego gmin.	42
VI.3. Rozpatrzenie wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko i jego zakresu na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	43
VI.4. Uzgadnianie przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach”	43
VI.5. Uzgadnianie dokumentacji projektowej	44
VI.6. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli zgodności budowlanych obiektów z wymogami higienicznymi i zdrowotnymi, określonymi w obowiązujących przepisach	44
VI.7. Współpraca z innymi organami	45
VII. PROMOCJA ZDROWIA	47
VII.1. Programy krajowe	47
VII.1.1 „Trzymaj Formę”	47
VII.1.2 Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV	48
VII.1.3 „Bieg po zdrowie”	48
VII.1.4 „ARS, czyli jak dbać o miłość?”	49
VII.1.5 „Skąd się biorą produkty ekologiczne”	49
VII.2. Programy wojewódzkie	50
VII.2.1. „Czyste powietrze wokół nas”	50
VII.2.2. „Podstępne WZW”	50
VII.2.3. „Znamię! Znam je?”	51
VII.2.4. „Klub Zdrowego Przedszkolaka”	51

VII.2.5. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”	52
VII.2.6. „Wybierz życie – Pierwszy Krok”	53
VII.3. Interwencje nieprogramowe	53
VII.3.1. „Bezpieczne ferie 2024”	53
VII.3.2. Profilaktyka palenia tytoniu	54
VII.3.3. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach	55
VII.3.4. „Bezpieczne wakacje 2024”	56
VII.3.5. „Łap słońce z głową”	57
VII.3.6. Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży „Nowe narkotyki – Nowe zagrożenia”	58
VII.3.7. Profilaktyka wad postawy „Lekki tornister”	58
VII.3.8. Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie).....	59
VII.3.9. Kampania #Safe2EatEU	60
VII.3.10. Kampania #PlantHealth4Life ph. „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”	61
VII.3.11. Promocja szczepień ochronnych, w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” „Europejski tydzień szczepień”	61
VII.3.12. Działania akcyjne dot. profilaktyki używania alkoholu	61
VII.3.13. Promocja bezpłatnych szczepień przeciw HPV	62
VII.3.14. Kampania #UnitedInProtection pod hasłem „Zaszczep się: spraw, by szczepionki działały”	62
VII.3.15. Kampania „nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”	63
VII.3.16. # Wybierz Zdrowie	64
VII.3.17. Kampania Informacyjno – edukacyjna „Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”	64
VII.3.18. Światowy Dzień Zdrowia	65
WNIOSKI	66

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując swoje zadania działa w oparciu o zapisy Ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zgodnie z właściwością miejscową Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

Misją państwowej inspekcji sanitarnej jest realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Podejmowane działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego na podległym terenie poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska. Szczególne działania o szerokim zakresie prowadzone są w kierunku szerzenia oświaty zdrowotnej.

Niniejsze opracowanie stanowi przedstawienie wszystkich działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną na terenie Miasta Racibórz w 2024 r. na rzecz poprawy stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w naszym mieście.

I. EPIDEMIOLOGIA

I.1. Nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi

W 2024 roku sekcja epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Raciborzu koordynowała działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc u ludzi, prowadziła monitoring bieżącej sytuacji epidemicznej ze szczególnym uwzględnieniem chorób wysoce zakaźnych oraz szczególnie niebezpiecznych, stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego, a także prowadziła statystyki oraz realizowała sprawozdawczość w tym zakresie. Zadaniem priorytetowymi było prowadzenie działań w ramach światowych programów eradykacji odry, różyczki i poliomyelitis, działań w upowszechnianiu wiedzy na temat epidemiologii chorób zakaźnych w Polsce, a także realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO).

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono dane epidemiologiczne, dotyczące występowania wybranych jednostek chorobowych na terenie miasta Racibórz w roku 2024, porównując je z danymi z roku 2023. Ocenę sytuacji epidemiologicznej miasta w zakresie występowania jednostek chorobowych, ujętych w wykazie stanowiącym załącznik do Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2024 r., poz. 924, z późn. zm.) sporządzono na podstawie danych pochodzących z wywiadów epidemiologicznych, przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych, formularzy zgłoszeń zachorowań na poszczególne jednostki chorobowe, rejestru chorych na gruźlicę, a także innych źródeł wykorzystywanych standardowo przez Państwową Inspekcję Sanitarną w prowadzonym nadzorze epidemiologicznym. Zapadalność dla poszczególnych jednostek chorobowych została obliczona na 100 tys. mieszkańców, na podstawie danych demograficznych pochodzących ze strony internetowej Głównego Urzędu Statystycznego wg stanu na 30 czerwca każdego roku. Zaprezentowane dane za rok 2024 są aktualnie weryfikowane i mogą ulec nieznacznym zmianom.

ANALIZA PORÓWNAWCZA ZACHOROWAŃ w latach 2022/2023 niektórych chorób zakaźnych na terenie miasta Racibórz

Nie odnotowano zachorowań na:	Jednostka chorobowa	Zapadalność na 100 000		Wzrost lub spadek zapadalności w stosunku do 2022r. w %
		2023	2024	
Błonicę, Botulizm, Czerwonkę, Ostre porażenie wiotkie u dzieci do -14 lat, Tężec	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	34,08	14,2	- 58,33
	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone – Ogółem	2,0	6,07	+203,5
	Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	38,09	60,7	+59,36
	Płonica	70,16	125,6	+79,01

Ospa wietrzna	615,44	561,2	-8,81
Różyczka	2,0	4,05	+102,5
Krztusiec	-	44,6	-
WZW C (ostre i przewlekłe)	-	6,07	-
Świnka	4,01	6,07	+51,37
Zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej (ogółem)	120,28	123,6	+2,76
Borelioza	82,19	85,1	+3,54
Legionelloza	-	2,02	-
Grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem	26,06	340,3	+1205,83
Gruźlica	26,06	2,02	-922,48
COVID-19 - ogółem wg MZ-56	1319,09	664,5	-49,62
Dur brzuszny, dur rzekomy A,B,C	2,0	-	-
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae (inwazyjna)	14,1	12,1	-14,18
Salmonelozy - posocznice	6,03	-	
Kiła	8,04	22,3	+177,36

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w 2024 r. przedstawiała się w następujący sposób:

1. W 2024 r. nie odnotowano zachorowań na: błonicę, botulizm, czerwonkę, ostre porażenie wiotkie u dzieci do 14 lat, tężec.
2. Zarejestrowano pojedyncze zachorowanie na Legionellozę (chorobę legionistów) - ostatni przypadek zarejestrowano w 2018 roku.
3. Wzrost zapadalności w odniesieniu do 2023 roku zaobserwowano w przypadku następujących chorób: borelioza, płonica (szkarlatyna), grypa, nagminne zapalenie przyusznicy (świnka), kiła, różyczka, krztusiec, inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone, zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej (ogólnie), biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.
4. Spadek zapadalności w odniesieniu do roku 2023 wystąpił w przypadku: COVID-19, gruźlicy, zatruc pokarmowych pałeczką Salmonella, ospy wietrznej, salmonelloz – posocznicy, Choroby wywołanej przez Streptococcus pneumoniae (inwazyjnej).

W roku 2024, w mieście Racibórz, najczęściej występującymi chorobami zakaźnymi (pod względem liczbowym) były zachorowania spowodowane sezonowymi wirusami układu oddechowego, do których należą grypa, RSV, COVID-19 i inne zakażenia, do których dochodzi głównie drogą kropelkowo-powietrzną.

Dostępność i możliwość zlecenia testów antygenowych w kierunku ww. jednostek chorobowych przyczyniła się do szybkiej identyfikacji wirusa i zgłaszania potwierdzonych przypadków. W porównaniu z rokiem 2023 stwierdzono dalsze wysokie wzrosty zapadalności w przypadku płonicy (+79,01%), kiły (+177,36%), innych bakteryjnych zatruc pokarmowych nie określonych (+203,5%), biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (+59,36%), różyczki (+102,5%). Jednak najwyższy skok zapadalności w roku 2024 zarejestrowano w przypadku krztuśca (zapadalność 44,6/100 tys.). Nieznacznie wzrosła zapadalność boreliozy (+3,54%) oraz zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej(+2,76%).

Przez ostatnie dwa lata zanotowano występowanie ciężkich zakażeń wywołanych przez pneumokoki, pod postacią inwazyjnej choroby pneumokokowej. Inwazyjną chorobę pneumokokową wywołuje bakteria *Streptococcus pneumoniae* będąca przyczyną wielu zespołów klinicznych, zależnie od miejsca zakażenia (np. ostre zapalenie ucha środkowego, zapalenie płuc, posocznica, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych). Przebieg choroby jest zróżnicowany, od średnio ciężkich, często nawracających zakażeń górnych dróg oddechowych, do ciężkiej inwazyjnej postaci zapalenia płuc z posocznicą o powikłanym przebiegu. W porównaniu do roku 2023 odnotowano dalszy wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, zapadalność na kiłę (we wszystkich stadiach) wzrosła o ponad 177,36%. Chociaż wiele osób może uważać, że zachorowania dotyczą jedynie dorosłych, zagrożone są także dzieci, które na zakażenia narażone są w łonie matki, w okresie ciąży, lub podczas porodu.

W pozostałych jednostkach chorobowych odnotowano spadki zapadalności szczególnie, zatruc pokarmowych pałeczką *Salmonella* (-58,33%) oraz gruźlicy (-922,48%).

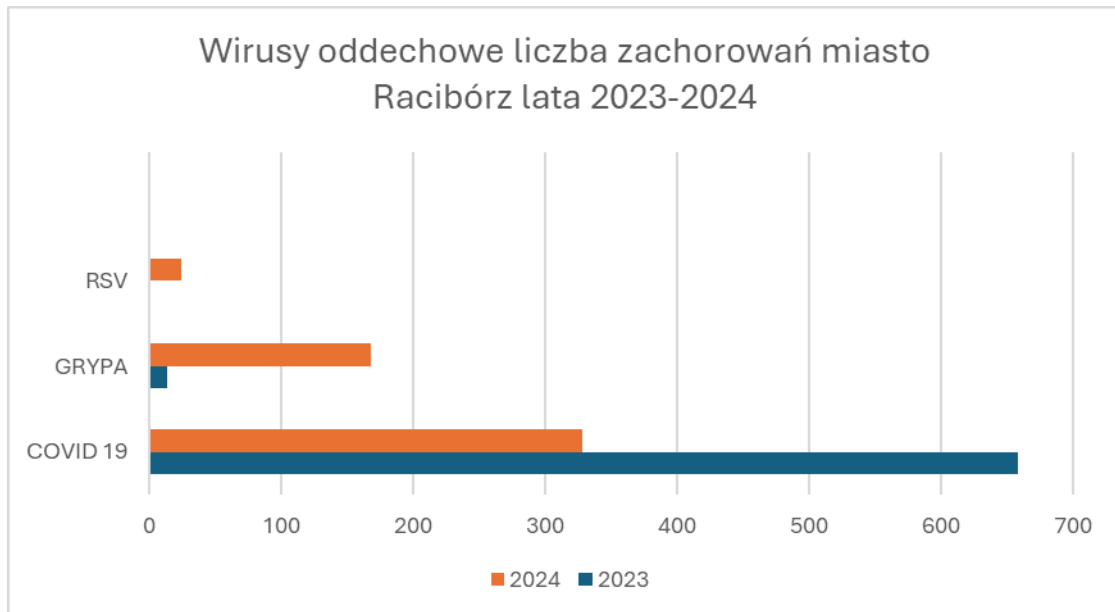
Nie zarejestrowano zachorowań na odrę, chorobę meningokokową, dur brzuszny, wystąpił pojedynczy przypadek legionellozy (choroby legionistów).

I.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

I.2.1. Wirusy układu oddechowego

Wirusy oddechowe liczba zachorowań miasto Racibórz lata 2023 – 2024

Jednostka chorobowa	2023	2024
COVID 19	658	328
GRYPA	13	168
RSV	1	24

Zakażenia SARS-CoV-2

Na terenie miasta Racibórz w roku 2024 zgłoszono 328 przypadków zachorowań na COVID -19, z czego 17 osób wymagało hospitalizacji.

Koronawirus cały czas mutuje, w efekcie powstaje bardzo wiele wariantów. Większość z nich ginie, jednak część potrafi zdominować swoje środowisko. W dalszym ciągu dominującym wariantem w Polsce w roku 2024 był superwariant Omikron, charakteryzujący się wyższą zakaźnością, ale wywołujący chorobę o łagodniejszym przebiegu klinicznym. W międzyczasie pojawiło się kilka podwariantów Omikrona.

Podwarianty takie jak JN.1, Pirola, Kraken, i wariant KP występowały w pierwszej połowie roku. Zmagający się z tymi wariantami najczęściej doświadczali następujących objawów: gorączka, dreszcze, ból gardła i głowy, ból mięśni, zmęczenie, katar. Rzadziej, ale również obserwowane objawy, to: brak apetytu, biegunka i wymioty, duszności. Ciekawym aspektem nowych podwariantów był również powrót pewnych dolegliwości znanych z wcześniejszych infekcji, takich jak utrata węchu i smaku. W drugiej połowie roku 2024 dominował podwariant o nazwie FLiRT.

Do nowych objawów koronawirusa można było zaliczyć katar, często w towarzystwie zapalenia zatok. Zdecydowanie częściej, w porównaniu do poprzednich wersji koronawirusa, występowały również dolegliwości ze strony układu pokarmowego, takie jak biegunki, nudności czy wymioty. Niemniej jednak, nowy wariant koronawirusa nadal stanowi poważne zagrożenie, szczególnie dla pacjentów z grupy wysokiego ryzyka. Obecnie w Polsce dostępne są szczepionki (Spikevax, Comirnaty), które realizowane są w ramach pakietu szczepień przypominających i skierowane są przeciwko oryginalnemu wariantowi Omikron oraz jego podwariantom BA.4, BA.5, BA.1.

W roku 2024 do Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) wprowadzono 3 ogniska epidemiczne, zgłoszone przez oddziały Szpitala Rejonowego w Raciborzu, których czynnikiem epidemiologicznym był wirus SARS-CoV-2.

Grypa i RSV

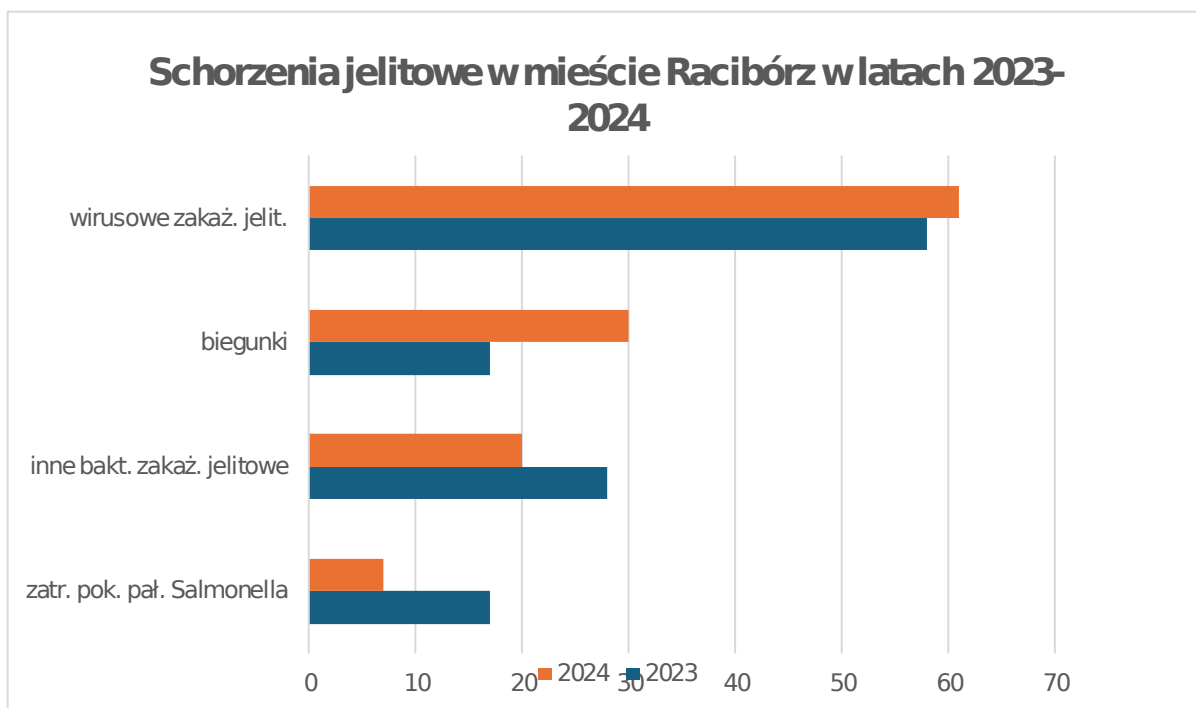
Grypa i RSV to dwie powszechne choroby wirusowe, które mają znaczący wpływ na zdrowie publiczne, szczególnie w okresie jesienno-zimowym. W roku 2024 zarejestrowano znaczący wzrost zgłaszanych przypadków grypy i zakażeń wirusem RSV potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego.

W Raciborzu zgłoszono 168 przypadków grypy (w 4 przypadkach konieczna była hospitalizacja) oraz 24 przypadki RSV, z czego 21 przypadków dotyczyło dzieci. Zarówno grypa jak i RSV są szczególnie niebezpieczne dla niemowląt i małych dzieci, tych poniżej 1 roku życia, dzieci przedwcześnie urodzonych, które mają niedojrzały układ oddechowy, kobiet w ciąży oraz osób starszych z chorobami przewlekłymi.

I.2.2. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W porównaniu do roku 2023 – liczba zachorowań z uwzględnieniem czynnika etiologicznego przedstawiała się następująco:

Nazwa choroby		Liczba zachorowań	
		2023	2024
Salmonelozy	Zatrucia pokarmowe	17	7
	Posocznice	3	0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	Ogółem	28	20
	Wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	2	1
	Wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i>	19	18
	Inne określone	6	0
	Nieokreślone	1	1
Biegunka i zapalenie żołądkowo- jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		17	30
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe o nieokreślonej etiologii		1	3
Wirusowe zakażenia jelitowe	Ogółem	58	61
	W tym dzieci do lat 2	15	12

Jak wynika z powyższego zestawienia – w roku 2024 znacznie zmniejszyła się ilość zgłaszanych salmoneloz (postać żołądkowo-jelitowa), nie zarejestrowano salmoneloz pod postacią posocznicy.

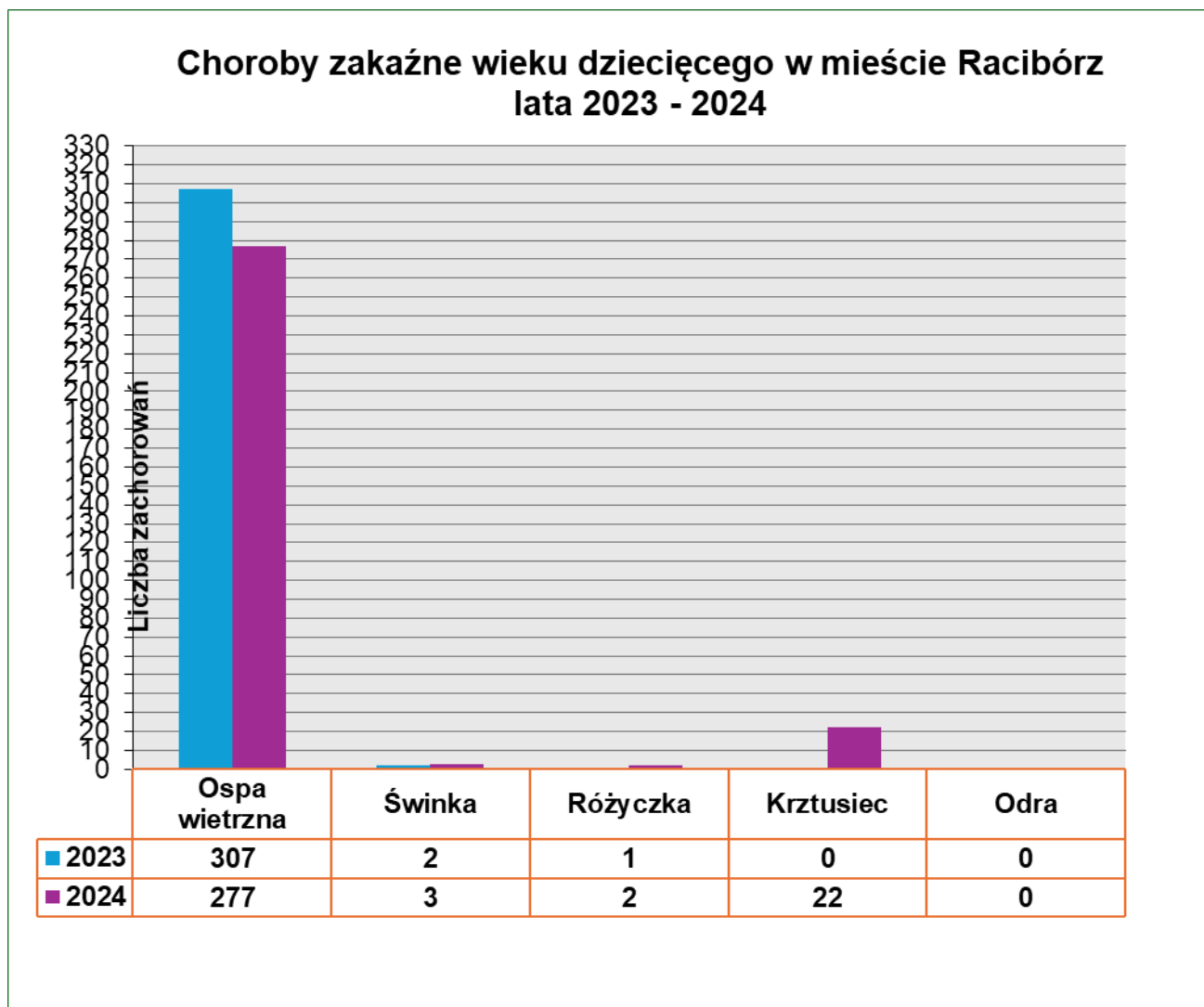
W roku 2024 nieznacznie zwiększyła się liczba zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej (+2,76%), jednakże u dzieci do lat 2 stwierdza się spadek zapadalności w odniesieniu do roku 2023 (-19,4%). Największy szczyt zachorowań występuje do 1 r.ż. Jediną skuteczną metodą zmniejszającą zachorowalność i hospitalizacje z powodu wirusowego zapalenia jelit wśród dzieci są szczepienia ochronne. Rolą szczepień jest więc ochrona przed ciężką biegunką wymagającą hospitalizacji.

Zdecydowaną większość przypadków potwierdzonych laboratoryjnie stanowiły przypadki hospitalizowane w Oddziale Wewnętrznym, Oddziale Obserwacyjno-Zakaźnym oraz Oddziale Pediatrycznym Szpitala Rejonowego w Raciborzu. Pozostałe zachorowania zgłaszano przede wszystkim z placówek POZ na podstawie objawów klinicznych i z powodu braku diagnostyki laboratoryjnej były one kwalifikowane jako zakażenia wirusowe jelit nie określone.

I.2.3. Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych: ospa wietrzna, świnka, różyczka, krztusiec, odra

W porównaniu do roku 2023 pod względem liczbowym sytuacja przedstawiała się następująco:

Jednostka chorobowa	2023	2024
Ospa wietrzna	307	277
Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka)	2	3
Różyczka	1	2
Krztusiec	0	22
Odra	0	0

W roku 2024 zarejestrowano pojedyncze przypadki zachorowań na różyczkę, świnkę, nie odnotowano zachorowań na odrę,

W przypadku świnki oraz różyczki od kilku lat zaobserwowano stabilną, niską ilość zachorowań. Związane jest to z systematycznym wszczepianiem dzieci na ww. choroby zakaźne w ramach Programu Szczepień Ochronnych. Zgodnie z PSO, szczepieniami obowiązkowymi przeciwko odrze, śwince i różyczce objęte są dzieci w 2 roku życia (13-15 miesiąc) oraz w 6 roku życia (dawka przypominająca). W Raciborzu wszczepialność dzieci podlegających uodpornieniu na odrę, świnkę i różyczkę w roku 2024 utrzymuje się na wysokim poziomie 96,53% .

Krztusiec (inaczej koklusz) jest ostrą chorobą zakaźną wywoływaną przez bakterie, tzw. pałeczki krztuśca. Charakteryzuje się uporczywym kaszlem. Może mieć ciężki przebieg i w skrajnych przypadkach prowadzić do śmierci. Krztusiec jest szczególnie groźny dla niemowląt (poniżej 6 miesiąca życia), które nie nabyły jeszcze odporności w wyniku szczepień oraz dla osób starszych (powyżej 65 roku życia). Przebycie krztuśca lub poddanie się szczepieniom w dzieciństwie i okresie nastoletnim nie zapewnia

dożywotniej odporności na tę chorobę. Z tego powodu konieczne jest regularne przyjmowanie dawek przypominających szczepionki, również w wieku dorosłym.

Od stycznia do końca grudnia 2024 r zarejestrowano w Raciborzu 22 przypadki krztuśca - rok wcześniej nie odnotowano zachorowań.

Ospa wietrzna jest jedną z najbardziej zaraźliwych chorób zakaźnych. Wirus ospy wietrznej przenosi się drogą oddechową (przez kontakt z zakażoną wydzieliną z dróg oddechowych) lub poprzez bezpośredni kontakt z płynem z pęcherzyków skórnych, lub aerozolem powstałym z płynu z pęcherzyków. Chory na ospę wietrzną zakaża osoby z otoczenia od 48 godzin przed wystąpieniem pęcherzyków skórnych aż do momentu ich przyschnięcia (pokrycia strupem). Noworodki i niemowlęta z zespołem ospy wietrznej wrodzonej nie zakażają osób z kontaktu.

Ospa wietrzna to poważna choroba wirusowa, której nie można lekceważyć. Choć najczęściej kojarzona jest z wysypką, jej powikłania mogą być bardzo groźne. Profilaktyka w postaci szczepień, diagnostyka i odpowiednie leczenie są kluczowe dla minimalizowania ryzyka związanego z tą chorobą.

W 2024 r. zarejestrowano 277 przypadków ospy wietrznej (spadek zapadalności w porównaniu z rokiem 2023 o 8,81%), jednakże mimo niewielkiego spadku zapadalność nadal utrzymuje się na wysokim poziomie.

I.2.4. Gruźlica

W Polsce od kilkunastu lat sukcesywnie spada liczba zachorowań na gruźlicę. W Raciborzu, po wzroście w latach 2017-2018 od 2019 r. liczba zachorowań utrzymuje się na niskim, dosyć stabilnym poziomie.

W 2024 r. w Raciborzu zarejestrowano 1 przypadek gruźlicy układu oddechowego. Zachorowała 64 letnia kobieta. Nie stwierdzono zachorowań na gruźlicę wśród dzieci.

Sytuację epidemiologiczną pozostałych chorób zakaźnych można uznać za stabilną, ponieważ występowały w pojedynczych przypadkach lub stwierdzono niewielki wzrost, co nie wpłynęło znacząco na możliwość wystąpienia zagrożeń na nadzorowanym terenie.

I.3. Nadzór nad przeprowadzaniem szczepień ochronnych

W roku 2024 nadzorem objęto 20 punktów szczepień, zlokalizowanych na terenie miasta, w tym:

- 1 w szpitalu (w tym szczepienia p/ wścieklicznie),
- 4 w poradniach dla dzieci,
- 10 w poradniach dla osób dorosłych,
- 5 placówek prowadzących szczepienia u dzieci i dorosłych.

Podczas kontroli punktów szczepień nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyposażenia punktów, gospodarki preparatami szczepionkowymi, ze szczególnym uwzględnieniem szczepionek w opakowaniach wielodawkowych, obiegu dokumentacji w zakresie szczepień ochronnych, z uwzględnieniem miejsca przechowywania, sposobu prowadzenia oraz archiwizacji kart uodpornienia, terminowości przeprowadzania szczepień obowiązkowych wykonywanych w oparciu o aktualny Program Szczepień

Ochronnych, z uwzględnieniem przeciwwskazań, prawidłowego sposobu prowadzenia dokumentacji oraz sprawozdawczości.

W roku 2024 w ramach analizy funkcjonowania systemu szczepień i dystrybucji szczepionek w przeprowadzonych kontrolach punktów szczepień zwrócono uwagę na system informowania pacjentów o zbliżającym się terminie szczepień kalendarzowych, system zamawiania szczepionek ze stacji sanitarno-epidemiologicznych, stosowany przez świadczeniodawców sposób przechowywania szczepionek, w tym procedury monitorowania i utylizacji szczepionek, dla których upłynął termin ważności.

W związku z sytuacją powodziową w drugiej połowie roku na terenie powiatu, w ramach bieżącego nadzoru szczepień, zwrócono uwagę na zabezpieczenie zapasów szczepionek w przypadku ewentualnych zalań budynków, bądź przerw w dostawie prądu.

Przeprowadzono 27 kontroli sanitarnych w 20 punktach szczepień. Nadzorowane placówki przestrzegają wymagań dotyczących zachowania łańcucha chłodniczego. Punkty szczepień wyposażone są w lodówki służące do przechowywania preparatów szczepionkowych wyposażone w termometry do pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym. Część podmiotów wprowadziła elektroniczny system powiadamiania w przypadku nieprawidłowej temperatury w urządzeniu. Prowadzone są rejestry dzieci i młodzieży przybyłych, bądź wypisanych z punktu szczepień.

Od roku 2024 placówki sporządzają i przekazują w postaci elektronicznej, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, kwartalnie zestawienia ilości przeprowadzonych obowiązkowych szczepień ochronnych oraz przekazują raporty o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień do PSSE. Ponadto, raz w roku, przedkładają sprawozdanie ze stanu uodpornienia dzieci i młodzieży przeciwko poszczególnym chorobom zakaźnym oraz wykonanych szczepień ochronnych na druku statystycznym MZ- 54. W roku 2024, w systemie zgłoszono 16 utylizacji 286 preparatów szczepionkowych.

Dla zapewnienia realizacji szczepień zgodnie z programem szczepień ochronnych konieczne jest współdziałanie lekarzy pierwszego kontaktu, lekarzy pediatrów, pracowników służby sanitarno-epidemiologicznej i rodziców szczepionych dzieci, zwłaszcza przy nasilającym się zjawisku ruchów „antyszczepionkowych”. Na terenie powiatu raciborskiego można stwierdzić, że problem rodziców uchylających się od zaszczepienia swoich dzieci nadal nie stanowi jeszcze większego zagrożenia, jednak ma on nadal tendencję wzrostową. Na dzień 31.12.2024 r. w rejestrze „niezaszczepionych” widnieje 283 dzieci, których rodzice nie wyrazili zgody na szczepienie. W roku 2024 wpisano do rejestru 24 nowe przypadki nie szczepionych dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu wystosował do opiekunów małoletnich 151 pism informacyjnych, w ramach działań podejmowanych wobec osób uchylających się od szczepień (przypomnienia, zaproszenia na rozmowy, wezwania do szczepień oraz inne pisma wysyłane w ramach toczących się spraw).

W 2024 roku z terenu Raciborza zgłoszono 1 niepożądany odczyn poszczepienny..

Zmiany w Programie Szczepień Ochronnych na 2024 r.

1. W roku 2024 wiele uwagi zwrócono na szczepienia dorosłych, tak samo ważne jak szczepienia dzieci. Jak podkreślają eksperci, w przypadku wielu chorób zakaźnych, nieuodpornieni dorośli są narażeni na zachorowania i powikłania w większym stopniu niż dzieci. Dodatkowo w przypadku osób starszych, zmiany związane ze starzeniem się układu odpornościowego wraz z upływem czasu powodują, że organizm jest coraz bardziej podatny na choroby, np. zakażenia pneumokokowe, grypę czy koronawirusa.
2. Na liście szczepień obowiązkowych osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi uwzględniono osoby, które są przed lub po przeszczepie komórek krwiotwórczych, narządów wewnętrznych, splenektomii, albo z asplenią, z zaburzeniami czynności śledziony. Szczepienia są wykonywane zgodnie ze schematem ustalonym indywidualnie przez lekarza przeprowadzającego badanie kwalifikacyjne w celu wykluczenia przeciwwskazań do wykonania szczepienia. Dołączono również szczepienia przeciwko inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* (wcześniej znajdowały się na niej tylko szczepienia przeciw WZW typu B i ospie wietrznej).
3. W związku ze wzrostem zachorowań na krztusiec w Polsce, w roku 2024 wprowadzono szczepienia zalecane dla kobiet w ciąży przeciw krztuścowi (po ukończeniu 27 tygodnia ciąży do 36 tygodnia ciąży). Kobiety w ciąży mogą bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca.
4. W rozdziale dotyczącym szczepień zalecanych dokonano zmian dotyczących szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Szczepienia te, od 1 czerwca 2023 r., są w PSO. W roku 2024 oznaczono wskazanie osobom od ukończenia 9 roku życia (szczególnie zalecane dziewczętom po ukończeniu 11 roku życia, chłopcom po ukończeniu 11 roku życia) do ukończenia 14 roku życia, w schemacie dwudawkowym, w celu uodpornienia przeciw chorobom wywołanym przez określone typy wirusa HPV. Powszechny program szczepień przeciwko HPV realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020–2030. Uzupełnia bezpłatny Program Szczepień Ochronnych dzieci i młodzieży o nowy zakres ochrony przed chorobami wywołanymi przez HPV. Minister Zdrowia wprowadzając szczepienia rozszerza zakres ochrony przed rakiem szyjki macicy i innymi chorobami nowotworowymi związanymi z HPV.

I.4 Nadzór nad higieną lecznictwa w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych

Ocenę stanu sanitarnego opracowano na podstawie wyników kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Kontrole w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych obejmują zagadnienia dotyczące bieżącego stanu sanitarno –higienicznego pomieszczeń oraz ich wyposażenia, funkcjonalności obiektów i stanu ich dostosowania do wymagań

obowiązującego rozporządzenia, kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, działalności Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych, sposobu postępowania z odpadami medycznymi.

Podczas kontroli podmiotów leczniczych oceniano również:

- skuteczność wykonanych procesów dezynfekcji (kontrola doboru preparatów dezynfekcyjnych i antyseptycznych, kontrola znajomości procedur higienicznych obowiązujących w podmiotach leczniczych, kontrola sposobu przeprowadzania dezynfekcji sprzętu, narzędzi i powierzchni oraz rąk i skóry, kontrola sposobu przechowywania i użytkowania preparatów oraz czasu ich stosowania, używanie odpowiedniej odzieży ochronnej przez pracowników),
- skuteczność wykonanych procesów sterylizacji (kontrola procedur związanych z przygotowaniem narzędzi i materiałów do sterylizacji, postępowania z materiałami i narzędziami po sterylizacji, procedur związanych z transportem i przechowywaniem artykułów sterylnych, kontrola dokumentacji sterylizacji).

I.4.1 Nadzór nad stacjonarnymi placówkami leczniczymi

W 2024 roku na terenie Raciborza nadzorowano 4 stacjonarne podmioty lecznicze (2 szpitale oraz 2 szpitale jednego dnia). W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego wykonano 12 kontroli sanitarno-higienicznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w stacjonarnych podmiotach leczniczych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego kontrolowanych pomieszczeń oraz ich wyposażenia;

Dla poprawy stanu higieniczno-sanitarnego obiektów nałożono obowiązek usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości (wydano 2 decyzje administracyjne).

I.4.2 Działalności Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych

W roku 2024 zgłoszono do PPIS w Raciborzu 4 ogniska epidemiczne stwierdzone w oddziałach Szpitala Rejonowego im. dr J. Rostka w Raciborzu. Czynnikiem biologicznym chorobotwórczym wywołującym zakażenia był w 3 przypadkach koronawirus SARS-CoV-2 a w 1 przypadku Klebsiella pneumoniae KPC. Łączna liczba zakażonych w ogniskach to 12 osób 12 pacjentów). Nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniach Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

I.4.3 Nadzór nad placówkami lecznictwa otwartego oraz prywatnymi gabinetami

Na terenie miasta Racibórz w 2024 roku nadzorem epidemiologicznym objęto 27 placówek lecznictwa otwartego, to znaczy podmiotów posiadających w Raciborzu swoją siedzibę, oraz 8 filii podmiotów leczniczych mających siedzibę w innym powiecie.

Przeprowadzono 56 kontroli sanitarnych, w tym 2 kontrole interwencyjne.

W wyniku stwierdzonych uchybień wydano 14 decyzji administracyjnych, w 1 przypadku ukarano osobę odpowiedzialną za podmiot grzywną w postaci mandatu karnego.

W roku 2024, skontrolowano również 69 prywatnych gabinetów lekarskich oraz innych prywatnych placówek wykonujących świadczenia medyczne oraz 44 praktyki zawodowe.

W wyniku stwierdzonych uchybień wydano 1 decyzję administracyjną.

Najczęściej odnotowane nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego kontrolowanych pomieszczeń oraz ich wyposażenia,
- realizacji procedur higieniczno-sanitarnych, w tym dekontaminacji rąk, powierzchni, pomieszczeń i wyposażenia oraz dekontaminacji wyrobów medycznych
- nieprawidłowego sposobu gromadzenia, transportu i magazynowania odpadów medycznych.

II. HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA

II.1. Jakość zdrowotna wody do spożycia

W ramach nadzoru nad jakością wody prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny między innymi:

- weryfikuje wywiązywanie się przedsiębiorstw wodociągowych z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz z terminowego przekazywania sprawozdań z badań jakości wody;
- analizuje przekazane przez przedsiębiorstwa wodociągowe sprawozdania z badań jakości wody przeprowadzone zgodnie z ustalonym na dany rok harmonogramem w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych;
- gromadzi, weryfikuje, analizuje i ocenia dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody, zwane dalej „danymi monitoringowymi”;
- przekazuje dane monitoringowe do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
- informuje właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o jakości wody na nadzorowanym obszarze.

Ponadto organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- pobierają próbki wody do badań jakości wody,
- wykonują badania jakości wody zgodnie z ustalonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej planem działania na dany rok;
- wykonują badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii *Legionella* sp., w szczególności w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne,
- wykonują kontrolne badania jakości wody po zakończeniu działań naprawczych, wykonanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe, mające na celu sprawdzenie czy woda spełnia wymagania,
- uzgadniają przedkładane przez przedsiębiorstwa wodociągowe harmonogramy pobierania próbek wody do badań jakości wody oraz zakres badań wykonywanych przez te podmioty w danym roku.

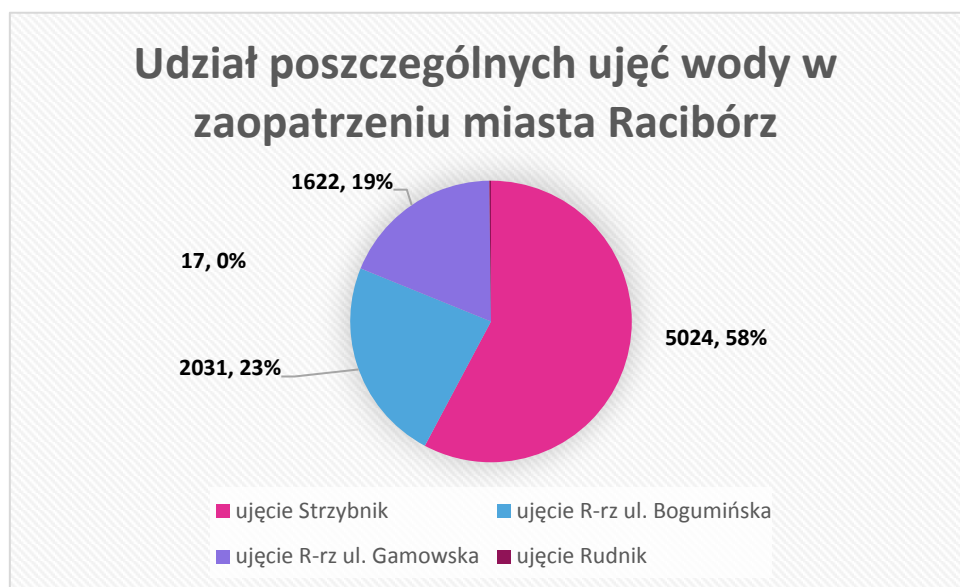
Wyniki nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu nad jakością wody do spożycia w powiecie z podziałem na poszczególne gminy przedstawiały się następująco:

Miasto Racibórz.

Producentem wody dla mieszkańców na terenie miasta są Wodociągi Raciborskie Sp. z o.o. w Raciborzu przy ul. 1-go Maja 8. Inni producenci wody to: Zakład Przemysłu Cukierniczego Mieszko S.A., Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Bieruń, Zakład nr II w Raciborzu, Browar Zamkowy, Zakład Karny. Są to producenci wody na potrzeby własne przedsiębiorstw/ zakładów.

Mieszkańcy Raciborza korzystają z wody pochodzącej z ujęć głębinowych: ujęcie Strzybnik, ujęcie Racibórz ul. Bogumińska, Racibórz ul. Gamowska oraz ujęcia w Rudniku. (Z ujęcia w Rudniku korzysta jedynie ul. Kwiatowa w Raciborzu Miedoni).

Procentowy udział poszczególnych ujęć w zaopatrzeniu miasta w wodę przedstawia dołączony wykres.

Jakość wody wodociągowej w Raciborzu oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2024 roku 65 razy. Na podstawie wyników badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej, w tym kontroli związanej z zagrożeniem powodziowym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu 63 razy w ciągu roku wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. W jednym przypadku wystąpiło przekroczenie parametru mętności w wodzie. Drugi przypadek dotyczył wody z hydrantu. W obu przypadkach, w powtórzonych niezwłocznie badaniach wody nie stwierdzono przekroczeń. Informacje o przydatności wody do spożycia przekazywane były na bieżąco do Urzędu Miasta w Raciborzu oraz do Wodociągów Raciborskich Sp. z o.o. niezwłocznie po otrzymaniu wyników z okresowej kontroli laboratoryjnej celem upublicznienia.

Szczegółowe informacje o wynikach nadzoru nad jakością wody do spożycia zawierają opracowania przekazywane co roku (po zakończonym roku kalendarzowym) do Urzędu Miasta oraz do przedsiębiorstwa wodociągowego, są to „Ocena okresowa jakości wody do spożycia w wodociągu Racibórz” oraz „Ocena obszarowa jakości wody do spożycia w gminie Racibórz”.

Strefy ochronne ujęć wodociągowych

Zagadnienie ochrony ujęć wodociągowych nie leży w sferze zagadnień podlegających ocenie Inspekcji Sanitarnej. Ochrona zasobów służących zaopatrzeniu w wodę leży w gestii gminy oraz podmiotów realizujących obowiązek zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Jednak od jakości wody w ujęciu wodociągowym zależy bezpośrednio jakość wody dostarczanej odbiorcom i jej bezpieczeństwo zdrowotne. Z kolei nadzór nad jakością wody dostarczanej do odbiorców i zapewnienie jej bezpieczeństwa zdrowotnego należy do zadań Inspekcji Sanitarnej. Dodatkowo sytuacja powodziowa w roku 2024

spowodowała, że podczas kontroli sanitarnych ujęć i urządzeń wodociągowych zapoznawano się z dokumentacją opracowaną przez podmioty realizujące zaopatrzenie w wodę na temat stref ochronnych źródeł. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że żadne z ujęć wody pitnej dla miasta Raciborza nie posiada ustanowionej strefy ochrony pośredniej. Trudno jednak zrozumieć fakt braku potrzeby ustanowienia takich stref w dobie postępującej urbanizacji, zmian klimatycznych itp.

II.2. Jakość zdrowotna wody ciepłej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wykonywał badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii *Legionella* sp., w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (§ 20.3.5. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi) czyli w Szpitalu Rejonowym w Raciborzu oraz w Centrum Kardiologii „Scanmed” przy ul. Gamowskiej. W roku 2024 przeprowadziliśmy również kontrole jakości wody ciepłej w dwóch DPS-ach na terenie miasta tj. w DPS Złota Jesień w Raciborzu, oraz w DPS przy Placu Jagiełły. Pobrano łącznie 53 próby wody, przekroczenie dopuszczalnych norm, wykazując skażenie bakteriami *Legionella* sp. w stopniu średnim, wykryto w 5 próbach. W każdym przypadku podmioty przeprowadzały działania naprawcze skutkujące eliminacją zanieczyszczenia.

W roku 2024 przeprowadzano wzmożone działania edukacyjno-informacyjne związane z występowaniem bakterii *Legionella* Sp. w środowisku wodnym, tj. w instalacjach wody ciepłej, systemach klimatyzacji i innych urządzeniach wytwarzających aerozol powietrzny. Właściciele/zarządzający budynkami zamieszkania zbiorowego posiadają obowiązek prowadzenia kontroli laboratoryjnej jakości wody ciepłej z częstotliwością określoną w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2027, poz. 2294). Podczas kontroli obiektów hotelarskich zobowiązywano ich właścicieli do realizacji tego obowiązku i przeprowadzenia badań. W celu rozszerzenia wiedzy na temat zagrożenia powodowanego skażeniem instalacji wody ciepłej bakteriami *Legionella* Sp. opracowana została ulotka oraz zamieszczono informacje na naszej stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-raciborz/komunikat-legionelloza-zalecenia-panstwowego-powiatowego-inspektora-sanitarnego-w-raciborzu>.

II.3 Obiekty użyteczności publicznej

Regularnym kontrolom poddawane są takie obiekty jak: ustępy publiczne, baseny kąpielowe, miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli, domy pomocy społecznej i inne placówki o podobnym charakterze, noclegownie dla bezdomnych, hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu, miejsca obsługi podróżnych takie jak dworzec, stacje i przystanki kolejowe, przystanki PKS, parkingi, miejsca odpoczynku i rekreacji to jest parki, zieleńce, place zabaw dla dzieci, ogólnodostępne piaskownice dla dzieci, ośrodki wypoczynkowe, cmentarze, domy przedpogrzebowe, targowiska, wysypiska, obiekty sportowe (hale, stadiony, boiska,

lodowisko), obiekty kulturalno-widowiskowe (domy kultury, kino), zakład poprawczy, zakład karny, obiekty turystyczne, stacje paliw i inne, w tym obiekty służby zdrowia. Kontrole przeprowadzane są w celu oceny stanu sanitarnego obiektów oraz sprawdzenia zgodności z obowiązującymi przepisami. W przypadku znaczących zaniedbań natury sanitarno-technicznej i niezgodności ze stanem prawnym wydawane są decyzje nakazujące ich usunięcie, inne, drobniejsze uchybienia, usuwane są w trybie wykonywania tak zwanych „zaleceń doraźnych” bez konieczności wdrażania postępowania administracyjnego.

II.3.1. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Ustępy publiczne miejskie w ewidencji PSSE to: ustęp przy Placu Dominikańskim, ustęp w Parku Roth oraz ustęp przy Arboretum Bramy Morawskiej. Kontrolujemy również 5 innych ogólnodostępnych ustępów zlokalizowanych w marketach i galeriach handlowych, a także ustępy dostępne w obiektach użyteczności publicznej, np.: na dworcu PKS, PKP, na targowiskach, w Ogródku Jordanowskim, w obiektach sportowych itp. W roku 2024 skontrolowano wszystkie czynne ustępy w Raciborzu, nie stwierdzono większych nieprawidłowości w ich utrzymaniu. Jedyne problemy związane były z ustępem wchodzącym w skład obiektów stadionu OSiR w Raciborzu, który jest udostępniany dla ludności od strony Parku Zamkowego. Kontrolę ustępu przeprowadzono kontrolę po interwencji mieszkańca Raciborza. Okazało się, że faktycznie zarządzający obiektem nie dopełnił obowiązku należytego utrzymania tego obiektu pod względem sanitarnym i technicznym. Osoba odpowiedzialna została ukarana mandatem karnym a miasto Racibórz podjęło decyzję o postawieniu dodatkowego ustępu TOY TOY na potrzeby klientów Plaży Miejskiej.

II.3.2. Baseny kąpielowe

Są to obiekty o istotnym znaczeniu z punktu widzenia ryzyka zdrowotnego. Zarządzający obiektami muszą wypełnić szereg obowiązków, w celu zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych korzystania z tych obiektów oraz w celu utrzymania właściwej jakości wody. W Raciborzu jest jedna pływalnia kryta przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego oraz jeden obiekt typu park wodny zarządzany przez OSiR - park wodny H2Ostróg. Ponadto, w okresie letnim, otwarty jest basen „Obora” przy ul. Markowickiej. Nadzór Inspekcji Sanitarnej nad basenami koncentruje się głównie na kontroli realizacji obowiązków wynikających z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, tj. kontroli realizacji obowiązku przeprowadzania badań wody przez zarządzającego, zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem, tzw. kontrola wewnętrzna oraz poprzez przeprowadzanie kontroli urzędowych. We wszystkich tych obiektach w Raciborzu kontrola wewnętrzna przeprowadzana była prawidłowo. Kontrola urzędowa jakości wody basenowej w każdym z nich również nie wykazała większych nieprawidłowości. Pomimo faktu, że niektóre parametry fizyko-chemiczne odbiegały od normy, woda była bezpieczna pod względem zdrowotnym. Jedynie w wyniku kontroli urzędowej jakości wody ciepłej w prysznicach pływalni H2Ostróg stwierdzono nieprawidłowości, woda okresowo nie nadawała się do użytkowania.

Raz do roku (lub raz w sezonie letnim) poddaje się ocenie stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń pływalni. W utrzymaniu pomieszczeń nie stwierdzono większych nieprawidłowości.

II.3.3. Domy Pomocy Społecznej i inne placówki zapewniające całodobową opiekę osobom starszym lub przewlekle chorym

Są dwa obiekty zarejestrowane jako domy pomocy społecznej, (DPS w Raciborzu przy Placu Jagiełły oraz DPS „Złota jesień” przy ul. Grzonki). DPS „Złota jesień” powstał w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku i wymaga on w chwili obecnej modernizacji. Nieco inny charakter ma DPS przy Placu Jagiełły. Jest to dom prowadzony od lat przez zgromadzenie zakonne w budynku starym, zabytkowym lecz sukcesywnie w miarę potrzeb remontowanym. Warunki sanitarne podopiecznych w ocenie PSSE w obu domach pomocy społecznej są utrzymywane na poziomie dobrym. W Raciborzu ponadto funkcjonują jeszcze inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Są to dzienne domy opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi oraz dom dla matek z dziećmi. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, placówki utrzymywane są na dobrym lub dostatecznym poziomie.

II.3.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu

Wszystkich zewidencjonowanych obiektów tego typu w Raciborzu jest 197. Na ogół, są to obiekty małe, prowadzone przez jedną osobę. Nadzór sanitarny nad działalnością tej branży jest szczególnie utrudniony. Osoby prowadzące działalność zmieniają lokalizacje zakładów, lokale zmieniają właściciela, natomiast brak jest obowiązku prawnego zgłaszania tych faktów do organu nadzorującego. Ponadto, nadal brak jest przepisu prawnego określającego szczegółowe wymagania sanitarne dla tego typu działalności.

Kontrole warunków sanitarnych świadczenia usług nie wykazywały większych nieprawidłowości poza dwoma przypadkami, jeden dotyczył wykonywania usług fryzjerskich drugi kosmetycznych. Osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatem karnym, pouczone, a obiekty doprowadzono do należytego stanu sanitarnego.

II.3.5. Infrastruktura kolejowa i drogowa

Dworce i przystanki autobusowe:

W Raciborzu dworzec autobusowy utrzymywany jest przez PKS Sp. z o.o., natomiast przystanki miejskie utrzymywane są przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Ostatnio były poddane kontroli w roku 2023 i nie stwierdzono nieprawidłowości w ich utrzymaniu. Poddano kontroli jedynie toalety przy dworcu PKS. Toalety oddane w użytkowanie firmie zewnętrznej, utrzymywane są na poziomie miernym.

Dworce i stacje kolejowe:

W Raciborzu jest jeden dworzec kolejowy i 1 stacja. W obrębie dworca w Raciborzu działają dwa podmioty odpowiedzialne za jego utrzymanie: PKP S.A. Zakład Nieruchomości oraz PKP PLK S.A. Zakład Linii Kolejowych. Budynek dworca oddany do użytkowania jesienią ubiegłego roku nie został poddany kontroli

bieżącej. Nie zostały wyremontowane perony w Raciborzu i w Raciborzu Markowicach co znacznie obniża wizerunek tych miejsc.

Środki transportu osobowego

Kontrole wybranych autobusów Przedsiębiorstwa Komunalnego w Raciborzu w liczbie 7 nie wykazały nieprawidłowości. Ułatwieniem w utrzymaniu czystości środków transportu byłoby stworzenie nowoczesnej myjni. Podczas kontroli środków transportu kolejowego w liczbie 2 również stwierdzono brak właściwie zorganizowanego zaplecza na potrzeby pracy osób sprzątających pociągi. W roku 2024 skontrolowano również środek transportu do przewozu chorych przy Szpitalu Rejonowym w Raciborzu. Utrzymanie poddanej oględzinom karetki nie wykazało nieprawidłowości lecz Szpital również nie posiada właściwie zorganizowanego miejsca do przeprowadzania czynności mycia samochodów.

II.3.6. Tereny rekreacyjne

W nadzorze nad obiektami rekreacyjnymi PSSE w Raciborzu szczególną uwagę poświęca placom zabaw z piaskownicami przypominając właścicielom o potrzebie wymiany piasku raz przed sezonem oraz co najmniej raz w sezonie (zalecenia GIS). Obowiązek wymiany piasku przed sezonem jest realizowany, co potwierdzają kontrole wybranych obiektów. Nie stwierdzono większych nieprawidłowości w ich utrzymaniu. Miejskie place zabaw utrzymywane są dostatecznie. Natomiast nadal widać tendencję spadkową w utrzymywaniu placów zabaw osiedlowych.

Do grupy terenów rekreacyjnych zaliczamy również nowo powstające tężnie. Ocena higieniczna tych obiektów stanowi duży problem dla inspekcji sanitarnej z powodu braku przepisów prawnych określających wymagania higieniczne i zdrowotne. Podczas kontroli kładziemy nacisk na działania edukacyjne zachęcając do wdrożenia kontroli wewnętrznej tych instalacji i ich eksploatację zgodnie z założeniami projektowymi. Podobnie w przypadku fontann czy kurtyn wodnych w okresie letnim. Właściwa ich eksploatacja ogranicza ryzyko zdrowotne rozprzestrzeniania się chorób wodozależnych, do których zaliczamy Legionellozę, o czym przypominamy władzom miasta corocznie, przed sezonem.

II.4. Interwencje

W dziale Higieny Komunalnej PSSE w Raciborzu rozpatrywanych było łącznie 8 interwencji z terenu Raciborza. Interwencje te dotyczyły: hałasu powodowanego pracą wentylatorów w nowo oddanym budynku mieszkalnym na Ostrogu, niewłaściwego stanu sanitarnego mieszkania, niewłaściwego stanu utrzymania miejsca gromadzenia odpadów, złego stanu sanitarnego parkingu, złego stanu sanitarnego w zakładzie fryzjerskim, braku toalet przy punkcie gastronomicznym, złego stanu utrzymania toalet przy Parku Zamkowym, złego stanu sanitarnego podwórka, w związku z dokarmianiem kotów.

Wszystkie interwencje zostały rozpatrzone, jednak niektóre z nich dotyczą spraw poza zakresem możliwości podjęcia działań przez PPIS, jak np. niewłaściwy stan utrzymania mieszkań lub posesji.

Na uwagę zasługuje interwencja w sprawie niewłaściwego utrzymania miejsca gromadzenia odpadów w centrum miasta, przy ul. Opawskiej, gdzie skomplikowane sprawy własnościowe i brak inicjatywy ze strony zarządców nieruchomości doprowadziły do wieloletnich zaniedbań. Sprawy takie jak ta dokumentują, że nadal gospodarka odpadami komunalnymi stanowi problem.

Przy okazji tej interwencji okazało się, że zarządzający nieruchomościami nie posiadają wypracowanych praktyk okresowego mycia i dezynfekcji kontenerów na odpady.

W ramach działań nadzwyczajnych prowadziliśmy nadzór nad obiektami w trakcie sytuacji powodziowej we wrześniu br., głównie nad ujęciami i jakością wody do spożycia. Żadne z ujęć wody dla miasta nie ucierpiało podczas powodzi a jakość zdrowotna wody do spożycia w badaniach PSSE i w badaniach Wodociągów Raciborskich Sp. z o. o. nie odbiegała od normy. Na okoliczność intensywnych opadów PPIS w Raciborzu zalecił wszystkim przedsiębiorstwom wodociągowym stałą obserwację studni oraz wprowadzenie chlorowania wody w sieci wodociągowej. Sytuacja kryzysowa,

która miała miejsce w ubiegłym roku powinna stać się przyczynkiem do zrewidowania posiadanych zasobów i prześledzenia ścieżek postępowania w przypadku braku możliwości dostawy wody normalnym systemem dystrybucji.

III. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

III.1. Zadania realizowane w 2024 r. i wyniki kontroli w obiektach nadzorowanych

W roku 2024 pod nadzorem PSSE w mieście Racibórz znajdowało się 655 obiektów, z których skontrolowano 376. Przeprowadzono w nich 502 kontrole. Ponadto w ramach nadzoru nad zakładem eksportera przeprowadzono 83 kontrole graniczne dot. wywożonych partii towaru.

W ramach sprawowanego nadzoru wydano 6 decyzji administracyjnych celem poprawy stanu sanitarno-higienicznego, 2 decyzje unieruchamiające, 1 decyzję wycofania z obrotu środków spożywczych.

Winnych wykroczeń stwierdzanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych ukarano 26 mandatami.

W związku z napływającymi wnioskami stron, w oparciu o przeprowadzone kontrole sanitarne, wydano łącznie 70 decyzji administracyjnych zatwierdzające obiekty (w tym 6 decyzji warunkowych). Ponadto dokonano wpisu 14 obiektów do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, w stosunku do których nie jest wymagane zatwierdzenie, zgodnie z ustawą z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Stwierdzone nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

- brak skutecznej dezynfekcji w obiekcie;
- brak skutecznego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników;
- brak zapisów potwierdzających prowadzenie kontroli wewnętrznej w obiekcie wynikających z opracowanej dokumentacji HACCP;
- brak higieny produkcji, sprzedaży oraz personelu – przy umywalkach brak mydła lub źle zamontowane podajniki mydła oraz brak ręczników do higienicznego mycia i suszenia rąk lub uszkodzona umywalka w tym długi czas oczekiwania na ciepłą wodę;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych zatrudnionego personelu;
- wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości oraz produktów posiadających oznaki zepsucia;
- brak oznakowania produktów pakowanych jednostkowo oraz brak możliwości identyfikacji głównie końcówek partii sprzedawanych produktów (brak etykiet);
- wprowadzenie do obrotu suplementu diety zawierającego substancję zabronioną w produkcji żywności;
- brak informacji na temat żywności których podanie jest obowiązkowe oraz zastosowanie w opisie wprowadzanych do obrotu środków spożywczych treści sugerujących ich właściwości lecznicze, lub odwołujących się do takich właściwości oferowanych do sprzedaży za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość środków spożywczych, które muszą być dostępne przed ostatecznym dokonaniem zakupu;
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed bezpośrednim działaniem czynników atmosferycznych- wody butelkowanej inne środki spożywcze–przechowywane na paletach poza magazynem na zewnątrz sklepu,
- brak porządku i czystości w obiekcie i na zewnątrz;

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

- brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego- artykuły spożywcze przechowywane w warunkach niezgodnych z warunkami deklarowanymi przez producenta poza urządzeniem chłodniczym;
- prowadzenie działalności w zakresie obrotu żywnością bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów;
- brak segregacji w ladzie chłodniczej;
- prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzającą;
- przekłuwanie cynówkami hermetycznie pakowanych produktów;
- brak zapewnienia możliwości śledzenia importowanych produktów;
- nieprawidłowe etykietowanie produktu w zakresie numeru partii oraz daty minimalnej trwałości;
- wprowadzanie do obrotu produktu niewłaściwej jakości (zawierającego pozostałości pestycydów w ilości przekraczającej NDP wymieniony w załącznikach rozporządzenia 396/2005);
- przygotowywanie produktów z użyciem surowców złej jakości zdrowotnej;
- brak informacji dla produktów dostarczanych bez opakowań, w tym w zakresie terminów przydatności do spożycia;
- brak dokumentacji potwierdzającej odbiór materiału kategorii 3;
- brak wdrażania procedur opracowanych na zasadach HACCP;
- - zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń magazynowych.

III.2. Działania w ramach systemów wczesnego ostrzegania RASFF i RAPEX

Powiatowa Stacja uczestniczy stale w działaniach w ramach systemów wczesnego ostrzegania RASFF, stale doskonaląc biegłość w tym zakresie w ramach prowadzonych szkoleń.

W związku z kwestionowaniem próbki lubczyku, jaj, grochu oraz mięsa drobiowego produkty zgłoszono do systemu RASFF.

III.3. Współpraca z innymi organami kontroli

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

W ramach porozumienia ramowego z dnia z dnia 15 listopada 2018 r. zawartego pomiędzy Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Katowicach i Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii w Katowicach o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej w 2023 r. prowadzona była wzajemna korespondencja przeznaczona do wykorzystania służbowego. Ponadto w ramach realizacji „Planu poboru prób na 2024 r.” przekazywano informacje o wynikach badań prób kwestionowanych terenowo właściwym lekarzom weterynarii. Przekazano również interwencję dotyczącą braku etykiet na produktach pakowanych pochodzenia zwierzęcego, nielegalnego wprowadzania wędlin (wyrób własny) za pośrednictwem Allegro.

Ze względu na informacje przekazane przez PLW w Raciborzu o nieprawidłowościach w zakresie stwierdzenia *Listeria monocytogenes* w wymazach środowiskowych pobranych z powierzchni sprzętów i wyposażenia u producenta przetwórstwa mięsnego z terenu miasta Racibórz, w miejscu obrotu tymi

produktami zaplanowano i pobrano do badań laboratoryjnych próbkę wyrobu gotowego w kierunku *Listeria monocytogenes*. W ramach urzędowej kontroli celowanej pobrano 5 prób wyrobów mięsnych. Przeprowadzone badania nie wykazały nieprawidłowości.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

W ramach porozumienia z dnia 05 listopada 2008 r. o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie śląskim kontynuowano współpracę między inspekcjami. W ramach realizacji współpracy z inspekcją farmaceutyczną PPIS w Raciborzu pisemnie poinformował o planowanych kontrolach w obiektach wspólnie nadzorowanych. W 2024 r. przeprowadzono 10 kontroli w obiektach będących pod nadzorem IF, w tym 8 kontroli sanitarnych z wykorzystaniem arkusza oceny zakładu. W trakcie 1 kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące wprowadzania do obrotu suplementu diety zawierającego składnik zabroniony w żywności. W trakcie prowadzonych kontroli nie nałożono mandatów.

W powyższych obiektach pobrano 6 próbek środków spożywczych (2 próbki żywności specjalnego przeznaczenia medyczne w kierunku oznaczenia zawartości substancji dodatkowych i oceny znakowania oraz 4 próbki suplementów diety, w tym 2 próbki w kierunku oznaczenia zawartości alkaloidów pirolizydynowych, 1 na zawartość kwasów tłuszczowych omega-3 i znakowanie, 1 próbkę w kierunku oznaczenia zawartości witaminy C oraz oceny znakowania). Próbek nie kwestionowano.

Współpraca z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa

W 2024 r. kontynuowano współpracę na szczeblu lokalnym z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa dotyczącą nadzoru nad działalnością w zakresie produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego. W ramach realizowania Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska przeprowadzono 2 wspólne kontrole, w tym 1 z elementem poboru prób u producenta produkcji pierwotnej. Do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę sałaty w kierunku zawartości azotanów. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Próbkę nie kwestionowano.

W ramach współpracy przekazywano zgodnie z właściwością informacje pozyskane w wyniku prowadzenia postępowania w sprawie kwestionowanego produktu wycofanego z obrotu ze względu na przekroczenie NDP dla pestycydu.

Współpraca z terenowo właściwymi inspektorami sanitarnymi

W ramach współpracy przekazywano informacje terenowo właściwym inspektorom sanitarnym. W roku 2024 informowano inspektorów o stwierdzonych nieprawidłowościach podczas kontroli przeprowadzanych w ramach działań nadzorowych prowadzonych na podległym terenie u przedsiębiorców. Ponadto w ramach realizacji „Planu poboru prób na 2024 r.”, w przypadku stwierdzenia naruszeń przekazywano dokumentację właściwym miejscowo ppis. W przypadku kwestionowania próbek niezwłocznie przekazywano informację terenowo właściwym inspektorom sanitarnym.

Współpraca z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

W ramach współpracy przekazywano zgodnie z właściwością informacje pozyskane na kontrolach u importera na temat stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących przesyłek.

Współpraca z Inspekcją Handlową

W ramach współpracy przekazywano zgodnie z właściwością interwencję na występowanie różnic pomiędzy cenami produktów zamieszczonych na półkach przy produktach a cenami na kasie.

Współpraca z Inspekcją Ochrony Środowiska

W ramach współpracy przekazywano zgodnie z właściwością informacje pozyskane w wyniku prowadzenia postępowania w sprawie kwestionowanego produktu wycofanego z obrotu ze względu na przekroczenie NDP dla pestycydu.

III.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W roku 2024 przeprowadzono badania laboratoryjne krajowych, unijnych i importowanych środków spożywczych i materiałów do kontaktu z żywnością. Zbadano także próbki sanitarne. Na terenie miasta Racibórz pobrano do badań laboratoryjnych 443 próbek, w tym kwestionowano 9 prób środków spożywczych (5 prób mięso drobiowe ze względu na obecność Salmonella spp.; 1 próba siemienia lnianego ze względu na przekroczenie NDP pozostałości pestycydu; 1 próba grochu całego ze względu na obecność zanieczyszczeń biologicznych; 1 próba lubczyku ze względu na przekroczenie NDP alkaloidów pirolizydynowych; 1 próba jaj ze względu na obecność Salmonella spp. na powierzchni skorupki jaj). Wszystkie próby zostały zgłoszone w ramach systemu RASFF. Obciążono strony kosztami poboru prób i badań. W przypadku próby siemienia lnianego wydano decyzję wycofania z obrotu. Poinformowano organy nadzorujące producentów/dystrybutorów o naruszeniach.

Ponadto w roku 2024 pobrano 2 próbki sanitarne w piekarniach w ramach akcji „Mklik próchniczek”. Żadnej z próbek nie kwestionowano.

III.5. Ocena sposobu żywienia

W roku 2024 przeprowadzono 1 teoretyczną ocenę sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego- żłobku zlokalizowanym na terenie miasta Racibórz.

Analizę jadłospisu przeprowadzono na podstawie jadłospisu dekadowego oraz wyliczeń zawartości składników odżywczych w podawanych posiłkach za pomocą programu komputerowego DIETA 6D. W analizie uwzględniono aktualnie zalecane przez NIZP-PZH normy żywienia właściwe dla grupy dzieci w wieku 1-3 (Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie pod red. Mirosława Jarosza, Ewy Rychlik, Katarzyna Stoś, Jadwigi Charzewskiej, Wyd. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Warszawa, 2020 r.).

Badania laboratoryjne pobranego w żłobku posiłku obiadowego wykazał podawanie zbyt dużej ilości soli w posiłkach.

Analiza jakościowa ocenionego jadłospisu dekadowego wykazała, zbyt małe ilości mleka lub produktów mlecznych, produktów zbożowych z tzw. grubego przemiału, zbyt małe ilości/porcje produktów z grupy jaja, mięso, ryby.

Informację o wynikach oceny teoretycznej z uwzględnieniem wyników badań laboratoryjnych przekazano do Urzędu Miasta, a także do obiektu, w którym pobierano próby. W ocenie zawarto zalecenia dotyczące poprawy jakości żywienia w placówce.

W roku 2024 przeprowadzono kontrole w 2 szpitalach funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego. W obu szpitalach przeprowadzono kontrole kompleksowe w zakresie żywności i żywienia z wykorzystaniem arkuszy oceny zakładu oraz pobrano do oceny jadłospisy dekadowe. W zakresie oceny teoretycznej jadłospisu dekadowego uwzględniającej normy zalecane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH, w 1 przypadku nie stwierdzono naruszeń dot. żywienia. W drugim zakładzie stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły niewystarczającej podaży produktów zbożowych z pełnego przemiału oraz braku ryb i przetworów rybnych w dekadzie. Ocenę opisową wraz z zaleceniami przekazano podmiotom odpowiedzialnym za żywienie w placówkach. W celu poprawy żywienia szpitalnego prowadzonego przez placówkę zalecono uwzględnić zmiany jadłospisów w zakresie: zapewnienia produktów zbożowych z pełnego przemiału przynajmniej w 1 głównym posiłku oraz zapewnienia ryb i/lub przetworów rybnych w dekadzie.

IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

IV.1. Stan sanitarny nadzorowanych placówek nauczania i wychowania

W roku 2024 skontrolowano 97% raciborskich placówek stałych będących w ewidencji (w 2023 r., podobnie jak w 2022 r. - 99%).

W skontrolowanych placówkach stałych pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili w sumie 113 kontrole. Kontrole związane były z oceną stanu sanitarnego placówki (w tym również w związku z zaistniałą sytuacją powodziową), oceną gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach w związku z planowaną przez Ministerstwo Zdrowia akcją dotyczącą możliwości zaszczepienia przeciwko wirusowi HPV uczniów w wieku 9-14 lat w zorganizowanych punktach szczepień bezpośrednio w placówkach edukacyjnych, sprawdzeniem wykonania nakazów decyzji lub zaleceń pokontrolnych, pismem strony lub wniesioną interwencją.

Liczba przeprowadzonych kontroli w raciborskich placówkach nauczania i wychowania w latach 2022-2024.

ROK	Liczba placówek będących w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli
2022	70	69	94
2023	70	69	128
2024	71	69	113

Stan czystości i porządku skontrolowanych placówek nauczania i wychowania zlokalizowanych na terenie Raciborza nie budził większych zastrzeżeń; drobne uchybienia były natychmiast eliminowane.

W placówkach zapewnione były środki do higieny osobistej, aczkolwiek w części z nich odnotowano brak bieżącej ciepłej wody bądź to w pojedynczych pomieszczeniach sanitarnych bądź przy niektórych umywalkach (we wszystkich problem został rozwiązany jeszcze w 2024 r.). Na stanie placówek znajdowały się również środki do czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętów, a w większości z nich także do dezynfekcji rąk.

W następstwie przeprowadzonych kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu wydał 8 decyzji, w których nakazał usunięcie w określonym czasie stwierdzonych nieprawidłowości, a co za tym idzie zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków dzieciom i młodzieży (decyzje dotyczyły m.in.: stanu sanitarno-technicznego ścian i/lub sufitów i/lub podłóg pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych, urządzeń sanitarnych, krzeseł i ławek/stolików oraz innych mebli, z których korzystają dzieci/młodzież, sprzętów sportowych wykorzystywanych podczas zajęć z wychowania fizycznego, urządzeń na placu zabaw, nawierzchni boisk/placu zabaw). 2 z 8 wydanych w 2024 r. decyzji odnosiło się do przedszkoli, 4 - do szkół podstawowych, 1 - do zespołu szkół i 1 - do placówki z pobytem całodobowym.

Dwie decyzje zostały zrealizowane jeszcze w roku 2024 (w 2024 r. odnotowano wykonanie także 2 decyzji z lat ubiegłych; w sumie, postępowanie administracyjne zakończono w 4 placówkach).

Wystosowano również 9 decyzji zmieniających termin nałożonych na stronę obowiązków.

Ponadto w minionym roku, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu wydał 1 decyzję o spełnieniu wymagań sanitarno-lokalowych określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10.07.2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, w związku z zakończeniem przebudowy i rozbudowy głównej siedziby jednego z raciborskich żłobków.

W sumie w 2024 r. wydano 18 decyzji merytorycznych.

Podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania i wychowania 8 gmin powiatu raciborskiego nie nałożono żadnego mandatu karnego.

Interwencje (6) wniesione w 2024 r. dotyczyły: braku środków higieny osobistej w łazienkach przedszkolnych (1), nieprzyjemnego zapachu oraz braku czystości w sanitariatach uczniowskich, a także złego stanu sanitarno-technicznego w niektórych salach lekcyjnych (1), uciążliwego hałasu z przedszkolnego placu zabaw (1) oraz braku skutecznych / wystarczających działań ze strony dyrekcji placówki w celu wyeliminowania problemu wszawicy wśród przedszkolaków (3).

Uzasadniona okazała się interwencja dotycząca nieprzyjemnego zapachu oraz braku czystości w sanitariatach uczniowskich.

IV.2. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego.

W roku 2024 pod względem przygotowania raciborskich szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2024/2025 skontrolowano 16 placówek (tj. 5 szkół podstawowych, 2 szkoły specjalne, 1 liceum ogólnokształcące i 1 szkołę policealną funkcjonujące samodzielnie oraz 7 zespołów szkół). Kontrole ujawniły, że w ponad połowie placówek prowadzono bądź już przeprowadzono prace remontowe (o mniejszym lub większym zakresie). We wszystkich skontrolowanych placówkach, mając na uwadze zastany stan sanitarno-techniczny, rok szkolny mógł się rozpocząć.

IV.3. Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach.

W minionym roku, warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami (pozu), podobnie jak w roku 2023, oceniono podczas bieżących kontroli sanitarnych w 24 raciborskich placówkach (szkoły funkcjonujące samodzielnie oraz zespoły szkół). We wszystkich skontrolowanych szkołach uczniowie objęci byli opieką medyczną przez pielęgniarki bądź higienistki szkolne. Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiadało 92% skontrolowanych placówek. W przypadku 8% placówek uczniowie w ramach badań z zakresu poznu korzystali z usług świadczonych w pobliskich zoz-ch. Nie zakwestionowano stanu sanitarnego żadnego ze skontrolowanych gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Ponadto, w okresie 12.08.-13.09.2024 r. gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, w różnego typu placówkach funkcjonujących na terenie Raciborza, skontrolowano również w związku z planowaną przez Ministerstwo Zdrowia akcją dotyczącą możliwości zaszczepienia przeciwko wirusowi HPV uczniów w wieku 9-14 lat w zorganizowanych punktach szczepień bezpośrednio w placówkach edukacyjnych. Kontrole ukierunkowane były przede wszystkim na ocenę stanu sanitarno-higienicznego gabinetu, zapewnienia w nim dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody, rodzaju znajdującego się w gabinecie wyposażenia oraz postępowania z odpadami medycznymi.

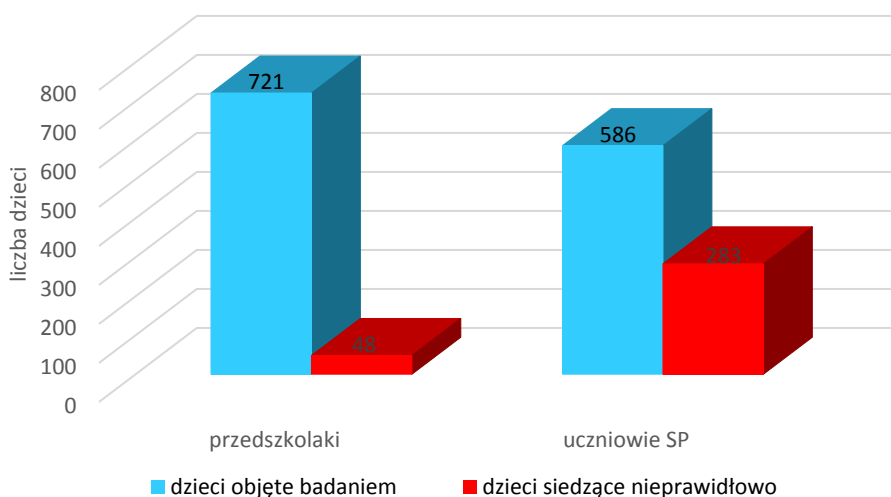
Według danych z grudnia 2024 r., do udziału w programie zadeklarowały się jedynie 3 raciborskie placówki.

IV.4. Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci oraz ich oznakowanie

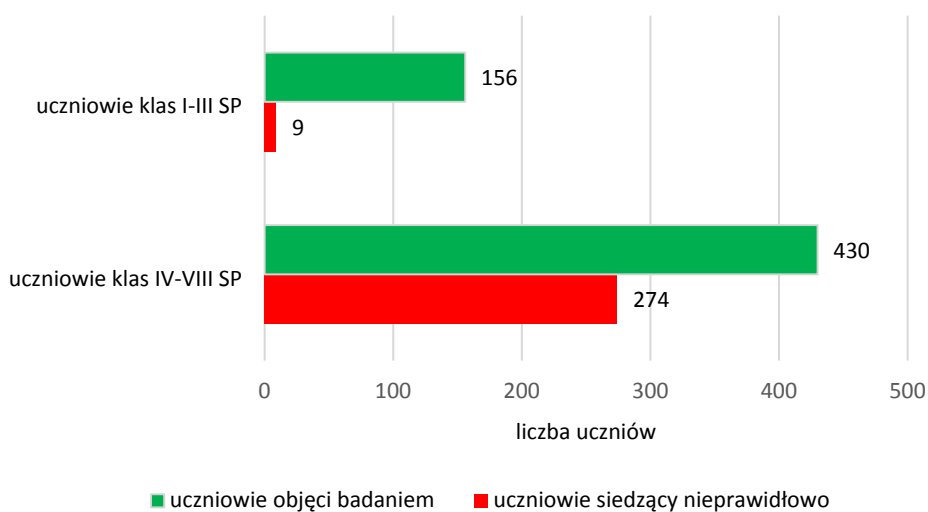
W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w roku 2024, podobnie jak w latach ubiegłych, w wybranych raciborskich placówkach przedszkolnych (7) oraz szkołach podstawowych (4), tym razem funkcjonujących samodzielnie, dokonano oceny dostosowania mebli (stolików/ławek i krzeseł) do warunków antropometrycznych przedszkolaków i uczniów klas I-III. Ponadto, w 2024 r., w ramach działań na rzecz eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy u dzieci i młodzieży oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów klas IV-VIII w kolejnych 3 wybranych szkołach podstawowych.

Wyniki przeprowadzonych badań przedstawiają wykresy:

Ocena dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych w 2024 r.

Ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów raciborskich szkół podstawowych w 2024 r.

W sumie badaniem objęto 721 przedszkolaków i 586 uczniów (156 z klas I-III i 430 z klas IV-VIII). Stwierdzono, iż w minionym roku:

- 7% przedszkolaków (w 2023 r. - 0%, w 2022 r. - 0%),
- 6% uczniów klas I-III (w 2023 r. - 29%, w 2022 r. - 0%),
- 64% uczniów klas IV-VIII,

objętych badaniem siedziało przy stanowiskach niedostosowanych do ich wzrostu.

Podczas przedmiotowej oceny zwracano uwagę nie tylko na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci, ale także na oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie krzesła ze stolikiem/ławką, ich stan techniczny oraz posiadanie przez meble certyfikatu. Stwierdzono, iż nie wszystkie meble, z których korzystały dzieci były prawidłowo zestawione, oznakowane i posiadały certyfikaty. Stan techniczny niektórych mebli szkolnych również budził zastrzeżenia.

W następstwie przeprowadzonych badań i na podstawie uzyskanych wyników w roku 2024 wydano 4 decyzje merytoryczne nakazujące dostosowanie mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii (1 dotyczyła przedszkola, a 3 - szkół); w odniesieniu do 1 szkoły, dodatkowo, nakazano zapewnić meble w dobrym stanie technicznym. 2 z wydanych decyzji wyegzekwowane zostały jeszcze w minionym roku (dotyczy przedszkola i jednej ze szkół).

IV.5. Tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych

W 2024 r. w skontrolowanych szkołach, w których dokonano higienicznej oceny planów lekcji, nie stwierdzono niezgodności tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny. Tym samym w placówkach tych w wyniku dokonanych ocen nie prowadzono postępowania pokontrolnego.

IV.6. Przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży

Na terenie Raciborza w roku 2024, podobnie jak w latach ubiegłych, organizowany był wypoczynek dla dzieci i młodzieży.

W uruchomionej na stronie MEN w 2010 r. elektronicznej bazie wypoczynku, w roku 2024 zgłoszone zostały 3 turnusy wypoczynku zimowego (wyłącznie wypoczynek w miejscu zamieszkania) i 15 turnusów wypoczynku letniego (wypoczynek w miejscu zamieszkania i wypoczynek całodobowy). Ponad połowa (56%) turnusów zarejestrowanych w bazie zostało skontrolowanych. Podczas kontroli oceniano warunki sanitarno-higieniczne. Przeprowadzone przez pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży kontrole (3 w okresie ferii zimowych i 7 w trakcie wakacji letnich) nie wykazały nieprawidłowości i uchybień w w/w kwestii. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był na bazie szkół i placówek pracy pozaszkolnej. Kolonie zorganizowane zostały natomiast w obiektach hotelowych lub świadczących usługi hotelarskie.

Warunki żywienia dzieci/młodzieży wypoczywających na koloniach zostały skontrolowane przez pracowników Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia tut. Stacji. W tym zakresie również nie stwierdzono nieprawidłowości.

Jak ustalono, z wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży na terenie Raciborza, zgłoszonego do kuratorium oświaty i skontrolowanego pod względem sanitarnym, skorzystało w 2024 r. 322 uczestników. W minionym roku, podczas wypoczynku zimowego do tut. Stacji zgłoszono 1 interwencję. Przeprowadzona kontrola wykazała, iż wypoczynek pod wskazanym adresem nie odbywał się; interwencja okazała się więc nieuzasadniona.

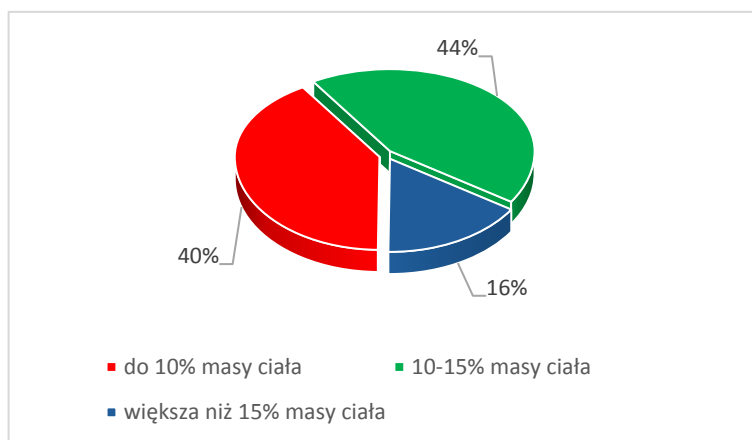
W roku 2024, podobnie jak w latach ubiegłych, nadzór nad wypoczynkiem został wzmocniony działaniami edukacyjno-informacyjnymi na temat bezpiecznych zachowań zdrowotnych podczas ferii i wakacji. Przekazywane były materiały edukacyjno-informacyjne dotyczące omawianych zagadnień.

IV.7. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków oraz zapewnienie im miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

W 2024 r., w kolejnych 3 wybranych raciborskich szkołach podstawowych (tym razem wyłącznie szkoły funkcjonujące samodzielnie) przeprowadzono pomiary obciążenia uczniów klas starszych ciężarem tornistrów/plecaków. W sumie, w ramach badania, zważono 498 uczniów klas IV-VIII i tyle samo tornistrów/plecaków. Tornistry/plecaki ważono z całą zawartością. Stwierdzono, iż:

- ciężar tornistra/plecaka 81 uczniów (16%) przekraczał 15% ich masy ciała;
- ciężar tornistra/plecaka 220 uczniów (44%) mieścił się w zakresie 10-15% masy ciała dziecka;
- ciężar tornistra/plecaka 197 uczniów (40%) nie przekraczał 10% ich masy ciała.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wybranych raciborskich szkołach podstawowych w 2024 r.

Z uwagi na brak uregulowań prawnych dotyczących wagi tornistra/plecaka szkolnego przyjmuje się, iż jego ciężar nie powinien przekraczać 10-15% masy ciała dziecka.

Najcięższy tornister ważył 8,9 kg (przy wadze ucznia 47,4 kg), co stanowiło 18,8% masy ciała jego właściciela. Przeprowadzone badania wykazały także, iż znaczna waga tornistra/plecaka nie zawsze przesądzała o przekroczeniu przyjętych norm masy ciała dziecka (np. tornister/plecak o masie 8,2 kg stanowił 9,9% masy ciała jego właściciela).

Zarówno do placówek, w których przeprowadzono pomiary, jak i do ich organów prowadzących przesłano wystąpienia w przedmiotowej kwestii.

We wszystkich 3 szkołach wyznaczone zostały miejsca (szafki, w tym też te na odzież wierzchnią dzieci i/lub półki w salach) na pozostawienie przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych.

IV.8. Warunki do utrzymania higieny jamy ustnej przez dzieci uczęszczające do przedszkoli

Kontrole przeprowadzone w 2024 r. w raciborskich przedszkolach, zarówno tych funkcjonujących samodzielnie, jak i w zespołach szkół wykazały, iż podobnie jak w roku 2023, tylko w 33% placówek skontrolowanych przedszkolaki będąc w przedszkolu myły zęby.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowej kwestii

V. HIGIENA PRACY

V.1. Realizacja zadań w 2024r.

Do zadań Sekcji Higieny Pracy PSSE w Raciborzu, zgodnie z art. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, należy sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Do głównych kierunków działania pionu Higieny Pracy w 2024 r. należało:

- ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez
- nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy,
- nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz kosmetykami,
- sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, w tym środków zastępczych.

V.2. Charakterystyka obszaru działania

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Raciborzu w 2024 roku znalazło się 284 zakłady pracy, zlokalizowane na terenie miasta i zatrudniające ogółem ponad 8600 pracowników. Wśród zakładów objętych ewidencją najwięcej pracowników zatrudnionych jest w zakładach zakwalifikowanych do grup 25 Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) - Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, gdzie zatrudnienie znajduje 1200 osób, co stanowi ok. 14% wszystkich pracowników objętych nadzorem.

PKD	Nazwa działu według Polskiej Klasyfikacji Działalności	Liczba zatrudnionych
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1220
86	Opieka zdrowotna	850
84	Usługi administracji publicznej i obrony narodowej; usługi w zakresie obowiązkowych zabezpieczeń społecznych	700
47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	570
10	Produkcja artykułów spożywczych	470

Większość zakładów pracy na terenie miasta to zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią ok. 50 % wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji.

V.3. Bieżący nadzór sanitarny nad zakładami pracy

Bezpośrednim zagrożeniem dla zdrowia jest praca na stanowiskach, na których występuje przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) oraz stężenia (NDS) czynników szkodliwych dla zdrowia.

W zakładach nadzorowanych, w warunkach szkodliwych zatrudnionych jest 331 osób, w tym:

- 330 osób pracuje w narażeniu na hałas,
- 23 osoby w narażeniu na pyły,
- 19 osób w narażeniu na czynniki chemiczne,

Jednakże należałoby przypuszczać, że liczba ta w rzeczywistości jest jeszcze wyższa, ponieważ w wielu zakładach nie przeprowadza się badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy.

Największe zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy występowały w zakładach pracy zajmujących się:

- produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – PKD 22
 - 254 osoby narażone na hałas,
- produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń – PKD 25
 - 56 osób narażonych na hałas,
 - 5 osób narażonych na pył,
- produkcją metali – PKD 24
 - 18 osób narażonych na hałas,
 - 18 osób narażonych na pył,
 - 18 osób narażonych na czynniki chemiczne.

Do głównych działań podejmowanych przez pracodawców w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy należą:

- zmiana organizacji pracy, poprzez wprowadzenie dodatkowych przerw w pracy i rotacji pracowników,
- remonty maszyn i urządzeń, wymiana starych, zużytych maszyn i urządzeń na nowe,
- wydzielenie stanowisk pracy związanych z występowaniem przekroczeń,
- konserwacja lub wykonanie nowej instalacji wentylacji odciągowej miejscowej na stanowiskach pracy.

Niektóre procesy technologiczne, jak również stosowane maszyny i urządzenia nie pozwalają na dostosowanie hałasu do obowiązujących normatywów higienicznych. W takich przypadkach pracownicy są obowiązani do stosowania indywidualnie dobranych środków ochronnych. Jednak obowiązkiem pracodawcy jest wykorzystanie wszystkich osiągnięć nauki i techniki, po to, aby pracownik nie był narażony na czynnik szkodliwy.

W większości przypadków przestrzegany jest obowiązek stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej na stanowiskach pracy, na których stwierdzone są przekroczenia dopuszczalnych norm higienicznych. Stosowane są również inne środki ochrony jak maseczki p/pyłowe, maseczki z pochłaniaczami, okulary, właściwe rękawice ochronne i inne specjalistyczne ochrony stosowane w zależności od rodzaju wykonywanej pracy.

W roku 2024 pracownicy Sekcji Higieny Pracy skontrolowali 101 zakładów pracy zlokalizowanych na terenie miasta. Przeprowadzono łącznie 101 kontroli, w tym:

- 56 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,
- 24 kontrole w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi,
- 16 kontroli w zakresie czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- 28 kontroli w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy,
- 7 kontroli w ramach nadzoru nad detergentami,

W roku 2024 wydano 30 decyzji administracyjnych, które zawierały 138 nakazów dot. m.in.

- substancji i mieszanin niebezpiecznych,
- kosmetyków,
- substancji ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN,
- zapewnienia właściwego stanu higieniczno-sanitarnego oraz prawidłowego urządzenia pomieszczeń higieniczno – sanitarnych oraz pomieszczeń pracy, przeprowadzenia lub uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego o zagrożenia występujące w środowisku pracy oraz zapoznania z nią pracowników.

V.4. Nadzór nad chemikaliami

W 2024 r. , pod nadzorem tutejszej Stacji znalazło się 67 obiektów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach, w tym:

2 producentów substancji chemicznych, 1 importer, 5 dalszych użytkowników – formulatorów, 59 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin.

Pod nadzorem było także 228 zakładów stosujących substancje chemiczne lub ich mieszaniny.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie 56 kontroli w zakładach zlokalizowanych na terenie miasta, skontrolowano: 1 importera, 3 dalszych użytkowników – formulatorów, 13 dystrybutorów oraz 39 stosujących substancje chemiczne lub ich mieszaniny w działalności zawodowej. Sprawdzono 73 karty charakterystyk mieszanin chemicznych oraz 73 oznakowania opakowań.

Naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono w 8 przypadkach.

Liczba wprowadzających do obrotu, u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem – 3,
Liczba substancji chemicznych/mieszanin chemicznych, dla których zakwestionowano karty charakterystyki - 8

Liczba stosujących, u których stwierdzono brak aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie – 5,

Liczba stosujących, u których stwierdzono brak kart charakterystyki – 3,

Liczba stosujących, u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem – 1.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości a wprowadzających do obrotu u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem ukarano mandatami karnymi.

V.5. Nadzór nad kosmetykami

W 2024 r. objętych nadzorem było 27 obiektów obrotu kosmetykami:

- 1 zakład produkcji i konfekcjonowania kosmetyków,
- 2 hurtownie.
- 24 obiekty handlu detalicznego.

W 2024 r. łącznie przeprowadzono 8 kontroli w zakresie kosmetyków. Skontrolowano 7 obiektów oraz 34 produkty.

W 2024 r. pod nadzorem tut. inspektora znajdował się 1 zakład produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych. Produkowany asortyment to mydło w kostce. W 2024 roku nie przeprowadzono kontroli w zakładzie produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych.

Pod nadzorem PSSE w Raciborzu znajduje się również 2 producentów kosmetyków, którzy nie są bezpośrednimi wytwórcami i nie zajmują się konfekcjonowaniem kosmetyków.

Są to osoby odpowiedzialne za wprowadzenie na rynek kosmetyków pod własną marką a wytwarzanie i konfekcjonowanie kosmetyków zlecane jest firmom zewnętrznym. W każdym przypadku wprowadzane na rynek produkty kosmetyczne zostały zarejestrowane w bazie CPNP (Cosmetic Products Notification Portal).

Jeden z tych obiektów działa jako hurtownia a drugi jako obiekt handlu detalicznego.

W roku 2024 skontrolowano 2 tego typu obiekty pod kątem dokumentacji i oznakowania wprowadzanych na rynek produktów kosmetycznych.

Przeprowadzono 3 kontrole (w tym 1 kontrola sprawdzająca).

Sprawdzono łącznie 9 produktów, z których kwestionowano 2 z powodu niezgodnego z prawem oznakowania.

Wydano 1 decyzję administracyjną w zakresie oznakowania. Decyzja została wykonana.

Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek pobrano 4 próby produktów kosmetycznych. Próby pobrano w 1 obiekcie obrotu kosmetykami – handel detaliczny. Prób nie kwestionowano.

V.6. Nadzór nad czynnikami rakotworczymi

W 2024 r. pod nadzorem PPIS w Raciborzu znalazło się 96 zakładów pracy, w których na stanowiskach pracy występują czynniki rakotwórcze/mutagenne.

W 2024 r. skontrolowano 15 takich zakładów zlokalizowanych na terenie miasta.

Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- pracodawcy nie prowadzą rejestru prac narażających pracowników na czynniki rakotwórcze/mutagenne
 - 3 zakłady,
- pracodawcy nie prowadzą rejestru pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze/mutagenne
 - 3 zakłady,

Wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

V.7. Choroby zawodowe

Bezpośrednim skutkiem występowania zagrożeń zdrowia na stanowisku pracy są choroby zawodowe. Około 90% ogółu stwierdzanych chorób zawodowych powstaje po minimum 10 letnim okresie pracy. Świadczy to o tym, że większość chorób zawodowych występuje po długotrwałej ekspozycji na czynniki szkodliwe, tym większe znaczenie mają więc działania profilaktyczne, zmierzające do stworzenia bezpiecznych warunków pracy.

W 2024 r. zgłoszono 5 przypadków podejrzenia choroby zawodowej, wśród których znalazły się:

- przewlekła choroba narządu głosu (poz. 15 wykazu chorób zawodowych) – 2 zgłoszenia,
- zespół cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych) – 2 zgłoszenia,
- choroba zakaźna – borelioza (poz. 26 wykazu chorób zawodowych) – 1 zgłoszenie.

Łącznie w 2024 r. prowadzono 11 postępowań w sprawach chorób zawodowych.

Rozpoznano 1 chorobę zawodową:

- zespół cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych).

VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

VI.1. Zadania realizowane w 2024 r.

Działalność Inspekcji Sanitarnej w Raciborzu, w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, związana jest z planowaniem przestrzennym, procesem inwestycyjnym ma na celu niedopuszczanie do nieprawidłowości związanych ze stanem sanitarnym oraz uciążliwym oddziaływaniem na środowisko projektowanych przedsięwzięć, na poszczególnych etapach procesu inwestycyjnego, a tym samym przyczynia się do realizacji obiektów o wyższym standardzie sanitarnym oraz mniej uciążliwych dla środowiska.

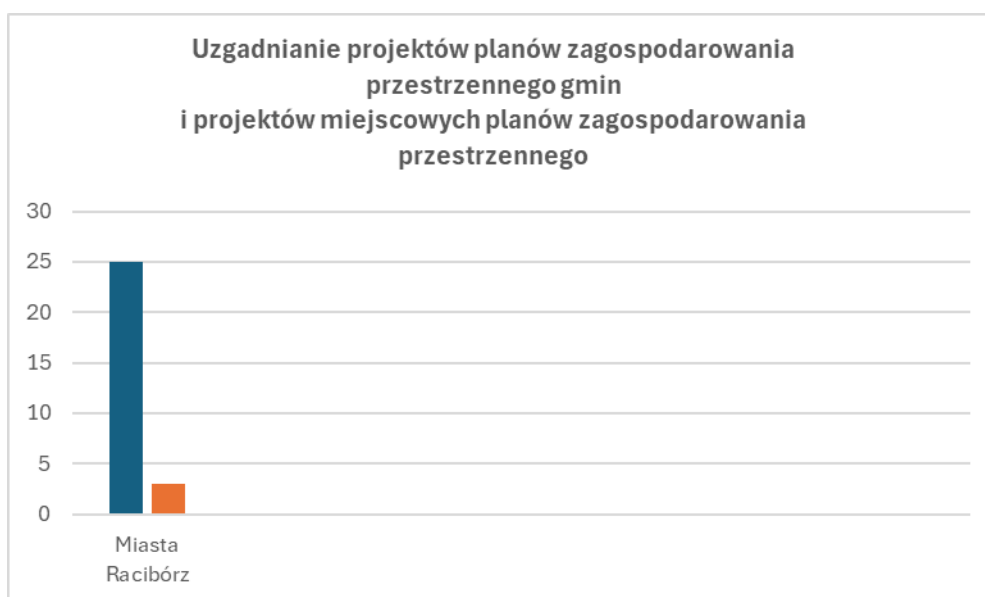
W roku 2024r. dla terenu Miasta Raciborza wydano ogółem 122 opinie sanitarne, w tym uzgodnienia dla obiektów poddanych kontroli w związku z dopuszczeniem do użytkowania, 93 decyzje płatnicze. Przeprowadzono 69 kontroli w ramach odbiorów obiektów oraz wizji lokalnych.

VI.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i plany zagospodarowania przestrzennego gmin

W ramach uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego gmin w 2024 roku rozpatrzono 3 wnioski dotyczące: studium uwarunkowań, lokalizacji inwestycji dla projektów decyzji w części nieobjętej miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, prognoz, planów oraz zmian do planów zagospodarowania przestrzennego miasta Racibórz.

Dla każdego terenu, wyodrębnionego w planie za pomocą linii rozgraniczających, określone zostało przeznaczenie podstawowe i dopuszczone sposoby zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, budynków i budowli, określone przez nakazy, zakazy i dopuszczenia.

W ramach uzgodnienia projektów decyzji dla lokalizacji inwestycji w częściach nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wydano 25 postanowienia dla miasta Racibórz.

Legenda:

- uzgodnienia projektów decyzji dla lokalizacji inwestycji w częściach nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

- opinie do miejscowego planu zagospodarowania terenu

VI.3. Rozpatrzenie wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko i jego zakresu na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

W zagadnieniach dotyczących ocen oddziaływania na środowisko i lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w 2024 roku wydano – 4 uzgodnienia (dla 4 przedsięwzięć odstąpiono od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko), a były to m. in.: budowa magazynów energii wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budowa zakładu produkcji wyrobów mięsnych oraz sklepu firmowego, budowa budynku produkcyjnego - warzelni oraz silosu na wysłodziny, rozbudowa drogi wojewódzkiej.

W 2024 roku nie wydano opinii sanitarne określających konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania inwestycji na środowisko.

VI.4. Uzgadnianie przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach”

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzone było wyrażeniem opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, określany był zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko. Warunki realizacji przedsięwzięcia w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzi opiniowane były przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W ramach przeprowadzonych postępowań przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zaopiniowano w 2024 r. w zakresie ochrony zdrowia i życia 1 przedsięwzięcie i dotyczyło one budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.

Przy uzgadnianiu tych przedsięwzięć zwracano uwagę głównie na aspekty: minimalizowania zapylenia przy pracy maszyn i środków transportu podczas realizacji inwestycji, ograniczania do granic działki inwestycyjnej emisji hałasu i zanieczyszczeń, zarówno w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia. W opinii zastrzeżono o zapewnieniu właściwego wyposażenia w zaplecze sanitarne dla pracowników podczas realizacji przedsięwzięcia. W rozpatrywanej sprawie wskazano również konieczność wyznaczenia miejsca gromadzenia i sposób odbioru powstałych odpadów, a także sposób odprowadzenia ścieków na etapie realizacji i eksploatacji inwestycji.

VI.5. Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W roku 2024 dokonano uzgodnienia 20 dokumentacji projektowych dla inwestycji w obrębie miasta Racibórz, dotyczyły one m.in. zmiany sposobu użytkowania lokalu usługowego na terapeutyczny punkt przedszkolny, przebudowy i rozbudowy budynków usługowo – mieszkalnych o gabinet weterynaryjny, zmiana sposobu użytkowania budynku handlowo – usługowego na część mieszkalną, gabinety kosmetyczne, zmiany sposobu użytkowania lokalu handlowego na gabinet medyczny, zmiany sposobu użytkowania lokalu kosmetycznego na gabinet stomatologiczny, adaptacji części parteru budynku na gabinet okulistyczny, adaptacji budynku na magazyn ziaren, dostosowania lokalu do produkcji i sprzedaży lodów, budowy budynku stacji kontroli pojazdów, dostosowania lokalu dla prowadzenia baru małej gastronomii, adaptacji lokalu na potrzeby przychodni zdrowia, salonu fryzjerskiego.

W ramach uzgadniania tych dokumentacji, zwracano uwagę na właściwy, pod względem sanitarno-higienicznym, układ funkcjonalny pomieszczeń, zastosowanie odpowiednich pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych oraz dostępności dla osób niepełnosprawnych.

W opiniach zawarto warunki dostępu w pomieszczeniach do oświetlenia naturalnego, a także odpowiedniej wentylacji nadającej prawidłową cyrkulację powietrza w lokalach.

VI.6. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli zgodności budowlanych obiektów z wymogami higienicznymi i zdrowotnymi, określonymi w obowiązujących przepisach

W roku 2024 na terenie miasta Racibórz dokonano 69 odbiorów sanitarnych. Na ogólną liczbę kontroli składają się obiekty nowobudowane, modernizowane i adaptowane, ze zmianą sposobu użytkowania lokalu. Obiekty te realizowane były w oparciu o decyzje o pozwoleniu na budowę lub na zgłoszenie.

Dopuszczone do użytkowania zostały lokale małej gastronomii, budynek usługowo – magazynowy, rozbudowa zakładu pogrzebowego na potrzeby krematorium, gabinety kosmetyczne, sklepy spożywcze, terapeutyczny punkt przedszkolny, oddział rehabilitacji kardiologicznej, kotłownia, sklepy spożywczo – przemysłowe, sklepy mięsno – wędliniarskie, herbaciarnia, gabinetu masażu, lokale gastronomiczne – cateringowe, mieszkania jednorodzinne, restauracje, lokale usługowe, lokale gastronomiczno – rozrywkowe, blok operacyjny, gabinety stomatologiczne, kuchnia domowa, sala gimnastyczna przy budynku szkolnym, kioski spożywcze, budynki mieszkalne wielogodzinne, magazyny ziaren, placówka opiekuńczo – wychowawcza, budynki biurowe, magazyny żywności, pomieszczenia żłobka, budynki handlowo – usługowe, budynek dworca kolejowego, budynek przedszkola, pomieszczenia sanitarne w budynkach szkolnych, zaplecze kuchenne żłobka, sklep piekarniczo – cukierniczy, budynek wielofunkcyjny, gabinet okulistyczno – stomatologiczny, pomieszczenie produkcji lodów, zaplecze kuchenne, przebudowa budynku Zakładu Karnego na pawilon penitencjarny wraz z budową placu spacerowego.

Budynek dworca kolejowego (<https://raciborz.com.pl>)

Kontrolując stan sanitarny obiektów zgłoszonych do odbioru, zwracano uwagę na zgodność wykonania inwestycji z zaopiniowaną dokumentacją projektową, zastosowanie właściwych materiałów budowlanych, posiadających atesty higieniczne, zachowanie wymagań sanitarno-higienicznych w uruchamianych obiektach oraz udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Ogólnie stwierdza się, iż obiekty na terenie miasta, były wykonane w sposób estetyczny, w wielu przypadkach zapewniający wysokie standardy, z wykorzystaniem nowoczesnych materiałów wykończeniowych. Obiekty zrealizowane zostały w oparciu o uzgodnione i zaopiniowane projekty budowlane/ technologiczne. W przypadkach stwierdzanych uchybień były one natychmiast uzupełniane, poddane kontroli w ustalonym terminie.

Należy zaznaczyć również, iż na ogół inwestorzy, w przypadku stwierdzenia niezgodności, wykazywali dobrą wolę do współpracy z organem Inspekcji Sanitarnej.

VI.7. Współpraca z innymi organami

W 2024 r. kontynuowano ścisłą współpracę z organami administracji samorządowej. Przy sporządzaniu opinii do dokumentacji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wynikające wątpliwości wyjaśniało się na bieżąco; ponadto w niewielkiej ilości wnioski wymagające dodatkowych informacji były kierowane do uzupełnienia. Konsultowano też niektóre zagadnienia ze służbami ochrony środowiska.

W 2024 r. nie przeprowadzono wspólnych kontroli odbiorowych z Inspekcją Weterynaryjną obiektów będących pod nadzorem bieżącym Inspekcji Weterynaryjnej.

Współpraca z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego odbywała się na zasadzie dostarczenia

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

informacji (kopia opinii sanitarnej) dotyczącej dopuszczenia do użytkowania obiektu na podstawie art. 56 i 56a Prawa budowlanego lub porozumienia się w ewentualnych sprawach związanych np. z samowolą budowlaną.

Współpraca nadzoru zapobiegawczego z organami Państwowej Inspekcji Pracy, Państwowej Straży Pożarnej występowała sporadycznie i ograniczała się do uczestnictwa w komisjach odbioru.

VII. PROMOCJA ZDROWIA

Działalność oświatowo-zdrowotna i promocji zdrowia Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, w 2024 roku była prowadzona zgodnie z zakresem zadań wynikających z Ustawy o Inspekcji Sanitarnej, do których należą m.in. inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie zasad higieny, racjonalnego żywienia oraz metod zapobiegania chorobom oraz pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia. Podjęte działania realizowane były zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia, kierunkami działań Światowej Organizacji Zdrowia, w oparciu o koncepcje zawarte w Karcie Ottawskiej i późniejszych dokumentach dotyczących promocji zdrowia oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

VII.1. Programy krajowe

VII.1.1. „Trzymaj Formę!

Celem programu jest zapobieganie otyłości i nadwadze wśród młodzieży szkolnej poprzez edukację w zakresie trwałego kształtowania właściwych nawyków żywieniowych, promocję zasad aktywnego stylu życia oraz zbilansowanej diety. Program adresowany jest do uczniów klas

V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. W ramach programu organizowany był ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia. Dla przedstawicieli szkół podstawowych i koordynatorów programu został zorganizowany webinar pt. „Świadome wybory”. W roku szkolnym 2023/2024 XIX edycję programu realizowało 10 szkół podstawowych z miasta Racibórz. Edukacją zostało objętych ogółem 1067 uczniów oraz 190 rodziców i 51 realizatorów. Program promowano także na różnych eventach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, w mediach społecznościowych i na stronach internetowych, obejmując swym zasięgiem 6100 osób. Ogółem informacją objęto 7408 osób w powiecie raciborskim.

VII.1.2. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

W ramach programu w 2024 roku przeprowadzono działania informacyjno - edukacyjne o tematyce HIV/AIDS mające na celu popularyzację najistotniejszych informacji nt. HIV i AIDS oraz ryzyka

zakażenia. Realizowano wojewódzką akcję „Warto wiedzieć o HIV i AIDS”, która polegała na przeprowadzeniu przez nauczycieli lekcji

edukacyjnej dla uczniów szkół ponadpodstawowych (1205 uczniów

objętych edukacją) oraz organizacji przez PSSE w Raciborzu we współpracy z II Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Raciborzu konkursu wiedzy o tematyce HIV/AIDS (512

uczniów biorących udział w konkursie). Ponadto działania

realizowane były w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS oraz ogólnopolskiej kampanii społecznej pod hasłem: "Mój pierwszy raz",

której celem jest popularyzacja wczesnej diagnostyki w kierunku

HIV. Edukacją objęto 11605 odbiorców w tym w szkołach

ponadpodstawowych, społeczność lokalną, odbiorcy mediów społecznościowych i stron internetowych.

VII.1.3. „Bieg po zdrowie”

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej, skierowany do dzieci VI klas szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od szkodliwości dymu tytoniowego, zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości

palenia tytoniu. Ofertę realizacji programu wzbogaconą o prezentacje dot. e- papierosów przesłano do wszystkich szkół podstawowych.

W roku szkolnym 2023/2024 VIII edycja programu realizowana była przez 5 szkół podstawowych z miasta Racibórz. Edukacją

objęto 167 uczniów, 167 rodziców i 5 nauczycieli.

VII.1.4. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

XI edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego w zakresie profilaktyki uzależnień. Celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, środków zastępczych) przez uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym

2023/2024 w programie wzięło udział 490 uczniów z 8 szkół ponadpodstawowych.

VII.1.5. „Skąd biorą się produkty ekologiczne”

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci, przedszkolnych. Program adresowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, rodziców i opiekunów dzieci, nauczycieli przedszkolnych. W programie wzięło udział 11 przedszkoli z miasta Racibórz, obejmując edukacją 930 odbiorców (483 dzieci, 414 rodzice, 33 nauczycieli).

VII.2. Programy wojewódzkie

VII.2.1. „Czyste powietrze wokół nas”

IX edycja przedszkolnego programu edukacji antytytoniowej skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 letnich oraz ich rodziców. Głównymi celami programu są wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń. Dzięki zajęciom dzieci zwiększyły swoją świadomość na temat szkodliwości dymu oraz jak unikać sytuacji, w których przebywają w pomieszczeniach zadymionych wśród osób, które przy nich palą.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowało 11 przedszkoli z miasta Racibórz. W programie uczestniczyło 503 dzieci przedszkolnych, 427 rodziców i 32 nauczycieli (w sumie 962 odbiorców).

VII.2.2. „Podstępne WZW”

Wojewódzki program profilaktyki WZW B i C mający na celu upowszechnienie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z zakażeń HBV i HCV oraz sposobów zapobiegania tym zakażeniom. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W XIII edycji programu

w roku szkolnym 2023/2024 uczestniczyło 1517 uczniów z 11 szkół ponadpodstawowych i 1436 rodziców. Realizacją programu objęto 7573 odbiorców, w tym w uczniowie szkół ponadpodstawowych, społeczność lokalną, odbiorcy mediów społecznościowych i stron internetowych.

VII.2.3. „Znamie! Znam je?”

Program mający na celu upowszechnienie wiedzy o czerniaku – nowotworze złośliwym skóry, adresowany jest uczniów szkół ponadpodstawowych. Edukacją objęto w sumie 12 781 odbiorców społeczności lokalnej, w tym w roku szkolnym 2023/2024 program

realizowany był wśród 1882 uczniów w 11 szkołach ponadpodstawowych.

VII.2.4. „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

Celem projektu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat postaw prozdrowotnych, a także promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców. Grupą docelową programu są placówki przedszkolne powiatu raciborskiego, nauczyciele przedszkolni, dzieci przedszkolne, rodzice i opiekunowie dzieci. Zajęcia dla dzieci prowadzone były przez nauczycieli przedszkolnych i poruszały m.in. zagadnienia dotyczące: profilaktyki chorób wirusowych przenoszonych drogą kropelkową, profilaktyki chorób zakaźnych, bezpiecznego korzystania ze słońca, profilaktyki chorób odkleszczowych. W roku szkolnym

2023/2024 VII edycję programu zrealizowało 11 przedszkoli z miasta Racibórz. Edukacją objęto 1769 odbiorców programu (984 dzieci przedszkolne, 742 rodzice, 43 nauczycieli).

VII.2.5. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program przygotowany z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomani. Jego celem jest dostarczenie młodym ludziom w wieku 13-15 lat podstawowych informacji w kwestii używania tzw. dopalaczy, wiedzy o samych dopalaczach, a tym samym podniesienie świadomości o zdrowotnych konsekwencjach używania nowych narkotyków i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W ramach realizacji programu pracownicy Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej PSSE w Raciborzu przeprowadzili szereg warsztatów dla młodzieży z użyciem narkogoglii, które, symulują wiele skutków używania narkotyków lub przedawkowania leków na receptę.

W roku szkolnym 2023/2024 IX edycję programu zrealizowało 10 szkół z terenu miasta Racibórz. Edukacją objęto 429 uczniów szkół podstawowych na terenie miasta.

VII.2.6. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program edukacyjny skierowany do uczniów I klas szkół ponadpodstawowych, którego celem jest przede wszystkim zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę poprzez między innymi zwiększenie poziomu

wiedzy uczniów i ich opiekunów na temat roli wirusa HPV w powstawaniu raka szyjki macicy oraz kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko powstania tej choroby. Realizacją programu objęto 5004 odbiorców, w tym 1429 uczniów, rodziców i nauczycieli z 13 szkół ponadpodstawowych.

VII.3. Interwencje nieprogramowe

VII.3.1. „Bezpieczne ferie 2024”

Akcja wojewódzka mająca na celu stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie województwa śląskiego poprzez prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej, zwłaszcza w zakresie bezpiecznych zachowań zdrowotnych. W ramach akcji przeprowadzono spotkania z uczniami szkół podstawowych. Działania realizowano również we współpracy ze Strażą Miejską w Raciborzu, Komendą Powiatową Policji w Raciborzu i organizatorami wypoczynku zimowego w Raciborzu. Przeprowadzono pogadanki informacyjno-edukacyjne w zakresie bezpiecznych zachowań zdrowotnych na zorganizowanych półkoloniach. Podczas akcji pracownicy przeprowadzili także kontrole turnusów figurujących w elektronicznej bazie wypoczynku w trakcie ich trwania, sprawdzając warunki w miejscach wypoczynku. W rozpowszechnianiu idei akcji włączyły się urzędy miast i gmin oraz placówki oświatowe, które promowały bezpieczne zachowanie w czasie ferii i opublikowały plakat na swoich stronach internetowych i portalach społecznościowych. Akcją objęto 19444 odbiorców powiatu raciborskiego.

VII.3.2. Profilaktyka palenia tytoniu

W ramach podejmowanych działań przeprowadzono 834 kontrole sprawdzające przestrzeganie zakazu palenia tytoniu w miejscach objętych prawnym zakazem palenia.

Podział kontroli na różne sektory obejmował przedsiębiorstwa podmiotów leczniczych 206, jednostki organizacyjne systemu oświaty – 204, pomocy społecznej – 11, uczelnie wyższe – 4, zakłady pracy – 244, obiekty kultury i wypoczynku – 58, lokale gastronomiczno-rozrywkowe – 12, obiekty służące obsłudze podróżnych – 40, pomieszczenia obiektów sportowych – 6 oraz inne pomieszczenia użytku publicznego – 49. We wszystkich skontrolowanych obiektach przestrzegane są przepisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Przeprowadzono także pogadanki, akcje, eventy, punkty informacyjno-edukacyjne, ekspozycję materiałów edukacyjno-informacyjnych, dystrybucję materiałów oraz zamieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE w Raciborzu i mediach społecznościowych. Prowadzono także bezpłatne badania miernikiem tlenku węgla w wydychanym powietrzu (smokolizer) głównie podczas organizowanych akcji m.in. w szkołach ponadpodstawowych i w społeczności lokalnej. Działania realizowane były także w ramach Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia. Działaniami objęto 6166 odbiorców.

VII.3.3. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach

Celem akcji jest propagowanie racjonalnego stosowania antybiotyków wśród społeczeństwa oraz zwrócenie uwagi na problem antybiotykooporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków. Aby uświadomić konieczność przeciwdziałania antybiotykooporności (AMR) pracownicy PSSE w Raciborzu zachęcali do akcji "Go Blue for AMR", promując wiedzę o antybiotykooporności. W powiecie raciborskim do akcji "Go Blue for AMR" w tym roku dołączyło wiele instytucji. Na znak konieczności przeciwdziałania antybiotykooporności (AMR) w tych dniach uczniowie nauczyciele, pracownicy nosili jasnoniebieskie ubrania, solidaryzując się z akcją i uświadamiają o powadze problematyki m.in. przez media społecznościowe. W ramach akcji w zainteresowanych placówkach odbyły się wystawy plakatów na temat narastania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe „Superbakterie Oporniaki”.

Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu zorganizowała konferencję naukową pod hasłem „Go Blue for AMR” (150 uczestników), która miała na celu budowanie świadomości na temat racjonalnego stosowania antybiotyków oraz zagrożeń związanych z antybiotykoopornością. Edukacją objęto 29 278 odbiorców.

VII.3.4. „Bezpieczne Wakacje 2024”

Akcja mająca na celu stwarzanie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie woj. śląskiego zwłaszcza w ośrodkach wypoczynku letniego. Grupą docelową były dzieci i młodzież w placówkach wypoczynku letniego, kadra pedagogiczna, społeczność lokalna oraz odbiorcy mediów lokalnych. W ramach akcji przeprowadzono 8 akcji i pogadankę wśród

4915 uczestników m.in. w

ośrodkach organizujących letni wypoczynek dzieci i młodzieży, w placówkach oświatowych oraz akcjach organizowanych dla społeczności lokalnej. Przygotowano również zagadnienia tematyczne w postaci quizów, zagadek, krzyżówek, gier i zabaw związanych z podstawowymi zasadami bezpiecznego zachowania podczas wakacji. Działania podejmowano także poprzez zamieszczenie informacji na stronach internetowych, portalach społecznościowych oraz lokalnych mediach. Łącznie działaniami objęto 38 441 odbiorców.

VII.3.5. „Łap słońce z głową”

Wojewódzka akcja informacyjna „Łap słońce z głową”, której celem jest zwiększenie świadomości społecznej na temat bezpiecznego korzystania z promieni słonecznych. Działania zrealizowano m.in. w ramach pogadarek, akcji prozdrowotnych, połączonych z punktami informacyjnymi i dystrybucją materiałów. Podejmowane działania polegały na upowszechnieniu zasad ochrony skóry przed nadmiernym promieniowaniem ultrafioletowym oraz przekazywaniu informacji o negatywnych konsekwencjach nadmiernego promieniowania UV, zwłaszcza u dzieci i młodzieży. Informacje ukazały się również na stronach internetowych i mediach społecznościowych PSSE i placówek współpracujących. Całkowita liczba odbiorów działań – 13 151.

VII.3.6. Profilaktyka uzależnień i

przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży „Nowe Narkotyki – Nowe Zagrożenia”

Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna, której celem jest zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków, ale także alkoholu, tytoniu oraz leków przez osoby młode. Akcja skierowana jest do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 15-30 lat, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodziców/opiekunów, studentów uczelni wyższych, a także organizatorów wypoczynku zimowego i letniego.

Dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych przygotowano akcje, stoiska edukacyjne, warsztaty, pogadanki, prezentacje, edukacyjne filmy interaktywne na temat zagrożeń płynących z zażywania środków psychoaktywnych oraz ćwiczenia z użyciem alko i narko- gogli. Ponadto przekazano materiały do realizacji akcji (plakat, broszury, linki do filmów interaktywnych). Informacje zostały zamieszczane także na stronach internetowych i mediach społecznościowych. Edukacją objęto 39 406 odbiorców.

VII.3.7. Profilaktyka wad postawy „Lekki tornister”

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów oraz zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków i tornistrów uczniów. Pracownicy PSSE w Raciborzu, regularnie przeprowadzają działania profilaktyczno-edukacyjne wśród najmłodszych uczniów klas 1-3 szkół podstawowych powiatu, ucząc jak właściwie pakować plecak oraz dbać o swój kręgosłup na co dzień. Na stronach internetowych i mediach społecznościowych placówek oświatowych, a także na stronie internetowej PSSE w Raciborzu oraz na portalu społecznościowym FB zamieszczone są wszelkie działania dotyczące ww. akcji, która swym zasięgiem w roku 2024 objęła 11 665 osób.

VII.3.8. Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie)

9 października 2024 r. na dziedzińcu Zamku Piastowskiego w Raciborzu miała miejsce V edycja wystawy plenerowej połączonej z wykładami pt. „Bezpieczne Grzybobranie” „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”,

„Aktywność fizyczna – Zdrowie”. W ramach akcji były prowadzone wykłady i pogadanki na temat grzybów przez zaproszonego członka i współzałożyciela Polskiego Towarzystwa Mykologicznego. Uczestnicy dowiedzieli się o zasadach bezpiecznego zbierania grzybów, a także skorzystali z bezpłatnej oceny grzybów. Oprócz tego, zorganizowano liczne warsztaty dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych oraz zdrowego stylu życia. Dzieci mogły wziąć udział w licznych zajęciach sportowych, quizach i warsztatach przyrodniczych, co sprawiło, że całe rodziny spędziły czas w radosnej atmosferze. Można było także skorzystać z bezpłatnych badań takich jak pomiar ciśnienia krwi; pomiar poziomu cukru; pomiar saturacji krwi; alkogogle i narkogogle; pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu – smokolizer oraz praktycznych ćwiczeń z udzielania pierwszej pomocy.

Na tą okazję zostały przygotowane stanowiska informacyjno-edukacyjne: Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Raciborzu, Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu, Nadleśnictwa Rudy Raciborskie, Lasy Państwowe, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach/Oddział w Raciborzu, Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu, Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Raciborzu, Ratownictwa Medycznego life, Powiatowego Centrum Sportu w Raciborzu, Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu, Wodociągów Raciborskich, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego PT Racibórz. W ramach profilaktyki zatruc grzybami odbył się konkurs plastyczny dla klas IV-VIII na stworzenie modelu przestrzennego wybranego gatunku grzyba pt. „Bezpieczne Grzybobranie 2024”.

W przedsięwzięciu wzięło 1200 uczestników. Akcją w 2024 roku objęto w sumie 45 904 odbiorców.

VII.3.9. Kampania #Safe2EatEU

w Raciborzu docierając do 1741 odbiorców.

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) realizował kampanię informacyjną pod nową nazwą #Safe2EatEU. Cel kampanii związany jest z podniesieniem świadomości społeczeństwa nt. bezpieczeństwa żywności, a tematy związane z czwartą edycją kampanii dotyczyły higieny żywności, chorób przenoszonych przez żywność oraz suplementów diety. Regularnie zamieszczano infografiki promujące kampanię na portalu społecznościowym FB PSSE

VII.3.10. Kampania #PlantHealth4Life ph. „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”

Celem kampanii jest zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro. Kampania prowadzona jest przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) oraz Komisję Europejską (KE), natomiast Główny Inspektor Sanitarny

aktywnie włącza się w jej promocję poprzez promowanie materiałów kampanii w mediach społecznościowych. PSSE w Raciborzu swoimi działaniami dotarło do 210 odbiorców.

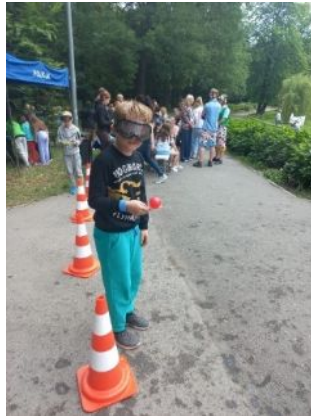
VII.3.11. Promocja szczepień ochronnych (w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Europejski Tydzień Szczepień”)

Akcje mająca na celu podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych oraz zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym). W 2024 roku przeprowadzono pogadanki i akcje informacyjno-edukacyjne do Przez cały rok była także prowadzona dystrybucja dostępnych materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz informacje zostały zamieszczone na stronie internetowej PSSE w Raciborzu i mediach społecznościowych. W ramach akcji przeprowadzono zajęcia z dziećmi przedszkolnymi, które miały na celu przekazanie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień i profilaktyki chorób zakaźnych. Edukacją objęto 88 939 odbiorców.

VII.3.12. Działania akcyjne dot. profilaktyki używania alkoholu

Podjęte działania miały na celu dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia, odpowiedniego dystansu do używania substancji psychoaktywnych takich jak alkohol oraz kształtowanie postaw pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych.

W ramach organizowanych akcji i pogadarek młodzież brała udział w ćwiczeniach z użyciem alkoholi. Uczniowie mogli doświadczyć jaki wpływ na sprawność psychomotoryczną ma zażywanie alkoholu. Poprzez proste ćwiczenia mogli doznać jak przez tego rodzaju gogle zostaje obniżona koncentracja, spowolniony zostaje czas reakcji, zniekształcony jest widziany obraz oraz zaburzona jest koordynacja mięśniowo – ruchowej itp. Działania skierowano do 8355 odbiorców.

VII.3.13. Promocja

bezpłatnych szczepień przeciw HPV

Od 1 czerwca 2023 r. ruszył powszechny program szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Program realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. W Polsce szczepienia te były bezpłatne dla 12 i 13-latów. Natomiast od 1 września 2024 r. rozszerzono uprawnienia wiekowe z dostępem do bezpłatnych szczepień dla osób od 9 do 14 roku życia. Jest to niezwykle ważny krok w prewencji nowotworów. Państwowa Inspekcja Sanitarna włączyła się w kampanię promując bezpłatne szczepienia przeciw HPV na stronie FB docierając swym zasięgiem do 4485 odbiorców.

VII.3.14. Kampania #UnitedInProtection pod hasłem „Zaszczep się: spraw, by szczepionki działały”

W 2024 roku kontynuowano realizację kampanii Komisji Europejskiej na rzecz szczepień #UnitedInProtection pod hasłem „Zaszczep się: spraw, by szczepionki działały”, która ma na celu zwiększenie zaufania do szczepień poprzez podniesienie świadomości korzyści z nich płynących. Założenia kampanii były promowane w mediach społecznościowych, wykorzystując narzędzia dostępne na wskazanych stronach internetowych. Jednocześnie prowadzony był miesięczny monitoring z działań kampanijnych, który trwał do czerwca 2024 r. Kampanią objęto 3744 odbiorców.

VII.3.15. Kampania „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”

Celem kampanii jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, edukacja w zakresie prawidłowego usuwania kleszcza, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Kampania została wzbogacona o zajęcia edukacyjne pt. #LekcjaKleszczoochrony dla szkół podstawowych klas I-III. W ramach kampanii zorganizowano wystawę plenerową połączoną z wykładami pt. „Bezpieczne Grzybobranie” „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”, „Aktywność fizyczna – Zdrowie”. W ramach akcji były prowadzone także zajęcia, pogadanki, warsztaty dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych. Akcja poszerzyła wiedzę uczniów na temat ochrony przed kleszczami. Dzieci dowiedziały się na temat podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększyły świadomość w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, wzbogaciły wiedzę na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Dowiedzieli się jak wygląda kleszcz oraz w jaki sposób zagraża ludziom i zwierzętom. Poznali zasady stosowania środków odstraszających kleszcze oraz w jaki strój powinni się ubrać na wycieczkę do lasu. Edukacją objęto 42 210 odbiorców.

VII.3.16. #Wybierz Zdrowie

W 2024 roku rozpoczęła się realizacja nowej wojewódzkiej akcji, której celem jest kształtowanie postaw i zachowań związanych ze zdrowym, a przede wszystkim aktywnym stylem życia wśród dzieci. Inicjatorem przedsięwzięcia jest Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Grupą docelową są uczniowie klas I-IV szkół podstawowych oraz uczestnicy wypoczynku letniego. W ramach akcji podjęto działania w wybranych placówkach poprzez organizację różnorodnych zajęć sportowych, z wykorzystaniem materiałów do realizacji akcji m.in. scenariusza pt. „Ścieżka do zdrowia”. Informacje zamieszone zostały także w mediach społecznościowych. Akcję przeprowadzono w 21 placówkach obejmując swym zasięgiem 6840 odbiorców.

VII.3.17. Kampania informacyjno-edukacyjna "Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach"

Kampania ma na celu przekazywanie rzetelnej wiedzy na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, która w przyszłości pomoże młodym osobom, rodzicom w racjonalnym podejmowaniu decyzji odnośnie szczepień. Działania informacyjne skierowane były do mieszkańców powiatu raciborskiego, ze szczególnym uwzględnieniem rodziców, uczestników szkół rodzenia oraz matek przebywających w szpitalnych oddziałach ginekologiczno-położniczych.

Na potrzeby kampanii zostały opracowane i wydane kolorowe broszury oraz zakładki edukacyjne do książki z informacjami na temat szczepień obowiązkowych i zalecanych, ich rodzajów, typów, ilości dawek i wieku, w którym dziecko powinno być zaszczepione. Broszury te zostały przekazane na oddział ginekologiczno-położniczy w Szpitalu Rejonowym w Raciborzu oraz do poradni ginekologiczno-położniczych w Raciborzu w celu przekazania zainteresowanym rodzicom, uczestnikom szkół rodzenia oraz matkom przebywających w szpitalnych oddziałach

ginekologiczno-położniczych. Informacje o kampanii zostały propagowane przez stronę internetową i media społecznościowe. Kampanią objęto 3735 odbiorców.

VII.3.18. Światowy Dzień Zdrowia

Na okoliczność obchodów Światowego Dnia Zdrowia każdego roku określany jest temat przewodni z zakresu zdrowia publicznego, który wymaga szczególnej uwagi. W 2024 roku obchody Światowego Dnia Zdrowia będą organizowane pod hasłem „**Moje zdrowie, moje**

prawo”. Temat ten przypominał, że każdy człowiek ma prawo do dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, wysokiej jakości mieszkań, godnych warunków pracy i środowiska oraz wolności od dyskryminacji. Ideę tego dnia propagowano w placówkach nauczania, w instytucjach publicznych oraz na stronach internetowych, w mediach lokalnych i społecznościowych. Informacją objęto 12 553 odbiorców.

WNIOSKI

1. W ZAKRESIE EPIDEMIOLOGII

1. W 2024 r. nie odnotowano zachorowań na: błonicę, botulizm, czerwonkę, ostre porażenie wiotkie u dzieci do 14 lat, tężec.
2. Zarejestrowano pojedyncze zachorowanie na Legionellozę (chorobę legionistów) - ostatni przypadek zarejestrowano w 2018 roku.
3. Wzrost zapadalności w odniesieniu do 2023 roku zaobserwowano w przypadku następujących chorób: borelioza, płonica (szkarlatyna), grypa, nagminne zapalenie przyusznic (świnka), kiła, różyczka, krztusiec, inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone, zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej (ogólnie), biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.
4. Spadek zapadalności w odniesieniu do roku 2023 wystąpił w przypadku: COVID-19, gruźlicy, zatruc pokarmowych pałeczką Salmonella, ospy wietrznej, salmonelloz – posocznic, Choroby wywołanej przez Streptococcus pneumoniae (inwazyjnej).
5. W roku 2024, w mieście Racibórz, najczęściej występującymi chorobami zakaźnymi (pod względem liczbowym) były zachorowania spowodowane sezonowymi wirusami układu oddechowego, do których należą grypa, RSV, COVID-19 i inne zakażenia, do których dochodzi głównie drogą kropelkowo-powietrzną.
6. Na dzień 31.12.2024 r. w rejestrze „niezaszczepionych” widnieje 283 dzieci, których rodzice nie wyrazili zgody na szczepienie. W roku 2024 wpisano do rejestru 24 nowe przypadki nie szczepionych dzieci

2. W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

1. Jakość wody do spożycia nie budziła zastrzeżeń w przypadku wody dostarczanej dla mieszkańców,
2. W roku 2024 zarządzający pływalniami przeprowadzali badania mikrobiologiczne i fizykochemiczne jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami. Jakość wody pod względem mikrobiologicznym w nadzorowanych przez PPIS pływalniach nie budziła zastrzeżeń
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykonywał badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii Legionella sp., W 2024r. Pobrano łącznie 53 próby wody, przekroczenie dopuszczalnych norm, wykazując skażenie bakteriami Legionella sp. w stopniu średnim, wykryto w 5 próbach. W każdym przypadku podmioty przeprowadzały działania naprawcze skutkujące eliminacją zanieczyszczenia.

3. W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. W roku 2024 zwiększył się odsetek próbek kwestionowanych (w roku 2023 wynosił 2,6%, natomiast w 2024 r. – 4,6%). W 2024 r. kwestionowano 9 próbek zmiotków lub wytrzępków pobranych w piekarniach oraz 14 próbki środków spożywczych.
2. Liczba zdyskwalifikowanych próbek zmiotków i wytrzępków pobranych w piekarniach wzrosła w stosunku do roku poprzedniego (w 2023 r. zakwestionowano 30% prób, w 2024 r. – 43% prób).
3. Pomimo zadań dodatkowych wynikających z akcji koordynowanych przez ŚPWIS oraz kontroli na wnioski stron, interwencji, główne zamierzenia i plany przewidziane na 2024 rok zostały zrealizowane.
4. W 2024 r. realizowano porozumienie na szczeblu lokalnym z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa dotyczące nadzoru nad działalnością w zakresie produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego. W ramach realizowania porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska przeprowadzono 2 wspólne kontrole z elementem poboru prób u producentów.
5. W roku 2024 zmniejszyła się liczba wniosków o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej (dotyczy eksportu wyrobów cukierniczych).

4. W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Stan sanitarno-techniczny części placówek nauczania i wychowania na terenie powiatu raciborskiego wymagał lub nadal wymaga poprawy. Zauważyć należy, że remonty i modernizacje dokonywane są jednak nie tylko w następstwie prowadzonej działalności represyjnej, ale i z inicjatywy organów prowadzących i dyrekcji placówek.
2. Ponad połowa uczniów klas IV-VIII objętych oceną dostosowania ławek i krzeseł do ich wzrostu korzystała z mebli nieodpowiednio dobranych. Natomiast liczba przedszkolaków i uczniów klas I-III siedzących nieprawidłowo spadła w odniesieniu do roku 2023. Należy dążyć do tego, aby nie tylko przedszkolaki i uczniowie klas I-III (którzy spędzają większość czasu w 1 sali lekcyjnej), ale także uczniowie klas IV-VIII (w tym także uczniowie, którzy w przypadku systemu pracownianego – zmieniają sale po każdej lekcji) mieli dostosowane stanowisko pracy (stolik/ławkę i krzesło) do swojego wzrostu.
3. Mimo odnotowania mniejszej liczby uczniów noszących zbyt ciężkie tornistry/plecaki, w porównaniu z rokiem 2023 (w 2024 r. - 16% uczniów klas IV-VIII objętych badaniem nosiła zbyt ciężkie tornistry/plecaki; w 2023 r. było to 21% uczniów klas IV-VI), to problem ciężkich tornistrów/plecaków wciąż pozostaje aktualny. Należy zwracać uwagę, aby miejsca wskazane w placówce na pozostawienie przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych faktycznie umożliwiały uczniom pozostawienie w nich w/w rzeczy (niejednokrotnie np. w szafkach służących do przechowywania odzieży wierzchniej, po włożeniu do nich kurtki i butów, brak jest już miejsca na podręczniki czy przybory szkolne).

4. Wzrosła (w odniesieniu do roku 2023) liczba placówek, w których przedszkolaki myły zęby. Jest to jednak nadal mniej niż połowa placówek skontrolowanych i będących w ewidencji.
5. Istotnym problemem higienicznym nadal pozostaje zjawisko występowania wszawicy w placówkach oświatowych. Współpraca dyrekcji placówki, nauczycieli, rodziców dzieci i pielęgniarki szkolnej jest niezwykle ważna w celu jego rozwiązania. Najważniejszą rolę w zwalczaniu i ograniczaniu rozprzestrzeniania się wszawicy odgrywają jednak rodzice/opiekunowie dzieci, a ich zaangażowanie i skoordynowanie działań jest niezbędnym warunkiem skutecznego rozwiązania problemu.
6. W 2024 r. na terenie powiatu raciborskiego dzieci i młodzież, podobnie jak w roku 2023, wypoczywały nie tylko w ramach zorganizowanego wypoczynku w miejscu zamieszkania, ale również w ramach wypoczynku całodobowego. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie zapewnienia uczestnikom poszczególnych turnusów bezpieczeństwa i odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych. Z uwagi na fakt ujawnienia w minionym roku tzw. turnusów „dzikich”, przypomnienia wymagała kwestia konieczności dopełnienia przez organizatorów wypoczynku obowiązku zgłoszenia kuratorowi oświaty, właściwemu ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wypoczynku, zamiaru zorganizowania wypoczynku (art. 92 ustawy z dnia 07.09.1991 r. o systemie oświaty - Dz.U. z 2024 r. poz.750 z późn.zm.)

5. W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

1. Większość zakładów pracy na terenie miasta to zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią ok. 50 % wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji.
2. Wśród zakładów objętych ewidencją najwięcej pracowników zatrudnionych jest w zakładach zakwalifikowanych do grup 25 Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) - Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, gdzie zatrudnienie znajduje 1220 osób, co stanowi ponad 14% wszystkich pracowników objętych nadzorem.
3. Najpoważniejszy problem natury higienicznej w nadzorowanych zakładach pracy stanowi narażenie zawodowe na czynniki fizyczne, wśród których największą skalę zagrożenia stanowi hałas. Najczęściej występującymi szkodliwymi czynnikami chemicznymi w zakładach pracy są tzw. dymy spawalnicze, w skład których wchodzi najczęściej: tlenek węgla, tlenki żelaza, tlenki azotu, mangan.
4. W zakładach nadzorowanych, w warunkach szkodliwych zatrudnionych jest 331 osób, w tym: 330 osoby pracuje w narażeniu na hałas, 23 osoby w narażeniu na pyły, 19 osób w narażeniu na czynniki chemiczne.

6. W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Oceniając inwestycje poddawane uzgodnieniom, opiniowaniu na etapie projektowym i odbiorowym stwierdza się, iż ich standardy uległy poprawie. Inwestorzy decydują się na zastosowanie nowych technologii i rozwiązań funkcjonalnych, pozyskując tym samym fundusze unijne. Uzgadniana dokumentacja oraz przygotowywane do użytkowania obiekty były wykonywane poprawnie poprzez

odpowiednie rozwiązania funkcjonalne i technologiczne, zapewnienie odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych dla pracowników, większe bezpieczeństwo oraz użyte dobre materiały budowlane.

Zadania realizowane przez Sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Raciborzu miały wpływ na poprawę stanu sanitarnego miasta, ponieważ realizując swoje ustawowe obowiązki zwracano szczególną uwagę na rozwiązania techniczne, mające na celu zabezpieczenie ludzi przed nadmiernym hałasem, zabezpieczenie ludzi i środowiska przed wpływem zanieczyszczonego powietrza atmosferycznego oraz ochrony zdrowia ludzi poprzez zastosowanie właściwych materiałów budowlanych i instalacyjnych, zagwarantowanie właściwych warunków pracy i pobytu w pomieszczeniach - właściwa funkcja i parametry pomieszczeń.

7. W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Realizacja programów zdrowotnych, akcji, kampanii informacyjno-edukacyjnych, imprez, punktów konsultacyjnych, badań zdrowotnych, narad i szkoleń, jak również informacje przekazywane za pośrednictwem lokalnych mediów przyczyniły się m.in. do zwiększenia poziomu wiedzy uczniów, rodziców, opiekunów, kadry pedagogicznej i społeczności lokalnej oraz do wzmocnienia postaw, zachowań i nawyków prozdrowotnych.

W 2024 roku Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Raciborzu podejmowała działania dotyczące m.in. profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, wspierania prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej, profilaktyki zakażeń WZW B i C, profilaktyki palenia tytoniu i innych uzależnień w tym przeciwdziałania rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków w środowisku młodzieży, zapobiegania zakażeniom HIV i chorobie AIDS, bezpiecznego korzystania z promieniowania ultrafioletowego UV, nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków, profilaktyki raka szyjki macicy oraz promocji szczepień ochronnych.

W działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowana jest współpraca z licznymi partnerami jakimi jak: jednostki samorządu terytorialnego, placówki nauczania i wychowania, zakłady opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiska szkolnego, lokalne media, służby mundurowe, kluby osiedlowe, placówki sportowe i kulturalne.

Działania podejmowane w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zmierzały do pobudzania aktywności prozdrowotnej mieszkańców powiatu raciborskiego, ochrony zdrowia oraz do świadomego eliminowania czynników zagrażających zdrowiu.